

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 4. oktobra 2011*

Stvarno kazalo

I	–	Pravni okvir	I - 9168
		A – Mednarodno pravo	I - 9168
		B – Pravo Unije	I - 9171
		1. Direktive s področja radiodifuzije	I - 9171
		2. Direktive s področja intelektualne lastnine	I - 9178
		C – Nacionalna ureditev	I - 9184
II	–	Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje	I - 9186
		A – Podeljevanje licenčnih pravic za prenos tekem Premier League	I - 9186
		B – Prenos tekem Premier League	I - 9188
III	–	Vprašanja za predhodno odločanje	I - 9203
		A – Pravila v zvezi s sprejemanjem kodiranih programov iz drugih držav članic ...	I - 9203
		1. Uvodne ugotovitve	I - 9203
		2. Direktiva o pogojnem dostopu	I - 9204

* Jezik postopka: angleščina.

a)	Razlaga pojma „nedovoljena naprava“ v smislu člena 2(e) Direktive o pogojnem dostopu (prvo vprašanje v zadevi C-403/08 ter prvo in drugo vprašanje v zadevi C-429/08)	I - 9204
b)	Razlaga člena 3(2) Direktive o pogojnem dostopu (tretje vprašanje v zadevi C-429/08)	I - 9206
c)	Druga vprašanja v zvezi z Direktivo o pogojnem dostopu	I - 9208
3.	Pravila PDEU, ki urejajo prosti pretok blaga in storitev	I - 9208
a)	Prepoved uvoza, prodaje in uporabe tujih dekodirnih naprav (točka (b) osmega vprašanja in prvi del devetega vprašanja v zadevi C-403/08 ter točka (i) šestega vprašanja v zadevi C-429/08)	I - 9208
i)	Opredelitev določb, ki se uporabljajo	I - 9209
ii)	Obstoj omejitve svobode opravljanja storitev	I - 9210
iii)	Utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev s ciljem varstva pravic intelektualne lastnine	I - 9212
–	Stališča, predložena Sodišču	I - 9212
–	Odgovor Sodišča	I - 9213
iv)	Utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev s ciljem spodbujanja navzočnosti javnosti na nogometnih stadionih ..	I - 9219
b)	Uporaba tujih dekodirnih naprav po navedbi lažne identitete in lažnega naslova ter uporaba teh naprav v komercialne namene (točka (c) osmega vprašanja v zadevi C-403/08 ter točki (ii) in (iii) šestega vprašanja v zadevi C-429/08)	I - 9220

c) Druga vprašanja v zvezi s prostim pretokom (drugi del devetega vprašanja v zadevi C-403/08 in sedmo vprašanje v zadevi C-429/08)	I - 9222
4. Pravila PEU na področju konkurence	I - 9223
B – Pravila v zvezi z uporabo programov po njihovem sprejemu	I - 9226
1. Uvodne ugotovitve	I - 9226
2. Pravica do reproduciranja, določena v členu 2(a) Direktive o avtorski pravici (četrto vprašanje v zadevi C-403/08)	I - 9228
3. Izjema od pravice do reproduciranja, določena v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici (peto vprašanje v zadevi C-403/08)	I - 9230
a) Uvodne ugotovitve	I - 9230
b) Spoštovanje pogojev, določenih v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici	I - 9232
4. „Priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici (šesto vprašanje v zadevi C-403/08)	I - 9236
5. Učinek Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju (sedmo vprašanje v zadevi C-403/08)	I - 9242
IV – Stroški	I - 9242

V združenih zadevah C-403/08 in C-429/08,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki sta ju vložili High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Združeno kraljestvo), in High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division

(Administrative Court) (Združeno kraljestvo), z odločbama z dne 11. in 28. julija 2008, ki sta prispeli na Sodišče 17. in 29. septembra 2008, v postopkih

Football Association Premier League Ltd,

NetMed Hellas SA,

Multichoice Hellas SA

proti

QC Leisure,

Davidu Richardsonu,

AV Station plc,

I - 9162

Malcolmu Chamberlainu,

Michaelu Maddenu,

SR Leisure Ltd,

Philipu Georgeu Charlesu Houghtonu,

Dereku Owenu (C-403/08)

in

Karen Murphy

proti

Media Protection Services Ltd (C-429/08),

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev in J.-J. Kasel, predsedniki senatov, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský (poročevalec) in T. von Danwitz, sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. oktobra 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Football Association Premier League Ltd, NetMed Hellas SA in Multichoice Hellas SA J. Mellor, QC, N. Green, QC, C. May, A. Robertson, barristers, S. Levine, M. Pullen in R. Hoy, solicitors,
- za QC Leisure, D. Richardsons, AV Station plc, M. Chamberlaina, M. Maddena, SR Leisure Ltd, P.G.C. Houghtona in D. Owena M. Howe, QC, A. Norris, S. Vousden, T. St Quentin in M. Demetriou, barristers, P. Dixon in P. Sutton, solicitors,
- za K. Murphy M. Howe, QC, W. Hunter, QC, M. Demetriou, barrister, in P. Dixon, solicitor,

- za Media Protection Services Ltd J. Mellor, QC, N. Green, QC, H. Davies, QC, C. May, A. Robertson in P. Cadman, barristers,
- za vlado Združenega kraljestva V. Jackson in S. Hathaway, zastopnika, skupaj z J. Stratford, QC,
- za češko vlado K. Havlíčková, zastopnica,
- za špansko vlado N. Díaz Abad, zastopnica,
- za francosko vlado G. de Bergues in B. Beaupère-Manokha, zastopnika,
- za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj z L. D'Ascio, avvocato dello Stato,
- za Evropski parlament J. Rodrigues in L. Visaggio, zastopnika,
- za Svet Evropske unije F. Florindo Gijón in G. Kimberley, zastopnika,

- za Evropsko komisijo X. Lewis, H. Krämer, I. V. Rogalski, J. Bourke in J. Samnada, zastopniki,
- za Nadzorni organ EFTE O.J. Einarsson in M. Schneider, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 3. februarja 2011

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago:
 - Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 98/84/ES z dne 20. novembra 1998 o pravnem varstvu storitev, ki temeljijo na pogojnem dostopu ali vključujejo pogojni dostop (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 147, v nadaljevanju: Direktiva o pogojnem dostopu),
 - Direktive Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 134, v nadaljevanju: Direktiva o satelitskem radiodifuznem oddajanju),

- Direktive Sveta z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (UL L 298, str. 23), kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 97/36/ES z dne 30. junija 1997 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 2, str. 321) (v nadaljevanju: Direktiva o televiziji brez meja),

- Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230, v nadaljevanju: Direktiva o avtorski pravici)

- in členov 34 PDEU, 36 PDEU, 56 PDEU in 101 PDEU.

- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med združenjem Football Association Premier League Ltd (v nadaljevanju: FAPL), družbama NetMed Hellas SA (v nadaljevanju: NetMed Hellas) in Multichoice Hellas SA (v nadaljevanju: Multichoice Hellas) (v nadaljevanju skupaj: FAPL in drugi) ter družbo QC Leisure, D. Richardsonom, družbo AV Station plc (v nadaljevanju: AV Station), M. Chamberlainom in M. Maddenom, družbo SR Leisure Ltd, P. G. C. Houghtonom in D. Owenom (v nadaljevanju skupaj: QC Leisure in drugi) (v zadevi C-403/08) ter med K. Murphy in družbo Media Protection Services Ltd (v nadaljevanju: MPS) (v zadevi C-429/08) glede trženja in uporabe v Združenem kraljestvu dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do storitev satelitskega radiodifuznega oddajanja RTV-organizacije, ki se izdelujejo in tržijo z dovoljenjem te ustanove, vendar se ne glede na njeno voljo uporabljajo zunaj območja, za katero so bile izdane (v nadaljevanju: tuje dekodirne naprave).

I – Pravni okvir

A – Mednarodno pravo

- 3 Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, ki je priloga 1C k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, podpisanem v Marakešu 15. aprila 1994, je bil potrjen s Sklepom Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (1986–1994) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 80).
- 4 Člen 9(1) Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine določa:

„Članice se ravnaajo po členih od 1 do 21 Bernske konvencije (1971) in po prilogi k njej. Vendar pa članice nimajo pravic ali obveznosti po tem sporazumu glede pravic, danih na podlagi člena 6a te konvencije, ali pravic, ki iz njega izhajajo.“

- 5 Člen 11(1) Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971) v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979 (v nadaljevanju: Bernska konvencija) določa:

„Avtorji dramskih, dramsko-glasbenih in glasbenih del imajo izključno pravico dovoljevati:

- (i) javno uprizoritev in izvajanje svojih del, s čimer sta mišljena javna uprizoritev in javno izvajanje z vsemi sredstvi ali postopki;
- (ii) javno prenašanje uprizoritve in izvajanje svojih del s kakršnim koli sredstvom.“

- 6 Člen 11a(1) Bernske konvencije določa:

„Avtorji književnih in umetniških del imajo izključno pravico dovoljevati:

- (i) oddajanje svojih del po radiodifuziji ali njihovo priobčitev javnosti s katerikoli sredstvom za brezžični prenos znakov, zvokov ali slik;
- (ii) vsako žično ali brezžično priobčitev po radiu oddajanega dela, če naj ga priobči javnosti kakšna druga ustanova, ne pa tista, ki ga je izvirno oziroma prva oddajala;

(iii) priobčitev po radiu oddajanega dela javnosti po zvočniku ali kakršnikoli drugi podobni napravi za prenos znakov, zvokov ali slik.“

7 Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (SOIL) je v Ženevi 20. decembra 1996 sprejela Pogodbo SOIL o izvedbah in fonogramih (v nadaljevanju: Pogodba o izvedbah in fonogramih) ter Pogodbo SOIL o avtorski pravici (v nadaljevanju: Pogodba o avtorski pravici). Ti pogodbi sta bili v imenu Skupnosti potrjeni s Sklepom Sveta 2000/278/ES z dne 16. marca 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208).

8 Člen 2(g) Pogodbe o izvedbah in fonogramih določa:

„Za namene te pogodbe:

[...]

(g) ‚javna priobčitev‘ izvedbe ali fonograma pomeni prenašanje zvokov izvedbe ali zvokov oziroma nadomestkov, zvokov posnetih na fonogramih, javnosti na kateri koli način, razen z radiodifuznim oddajanjem. Za namene člena 15 ‚javna priobčitev‘ vključuje tudi to, da zvoki ali nadomestki zvokov, posneti na fonogramih, postanejo slišni javnosti.“

9 Člen 15(1) te pogodbe določa:

„Izvajalci in proizvajalci fonogramov uživajo pravico do enkratnega pravičnega nadomestila za neposredno ali posredno uporabo fonogramov, izdanih za komercialne namene, za radiodifuzno oddajanje ali kakšno drugo javno priobčitev.“

10 Pogodba o avtorski pravici v členu 1(4) določa, da pogodbenice upoštevajo člene od 1 do 21 Bernske konvencije in prilogo k njej.

B – *Pravo Unije*

1. Direktive s področja radiodifuzije

11 V tretji uvodni izjavi Direktive o televiziji brez meja je navedeno:

„[...] programske vsebine, ki se s pomočjo raznih tehnologij prenašajo preko meja, [so] eden od načinov uresničevanja ciljev Skupnosti; [...] treba [je] sprejeti ukrepe, ki bodo omogočili prehod od nacionalnih tržišč do skupnega tržišča programske produkcije in distribucije ter ustvarjali pogoje lojalne konkurence, ne da bi pri tem posegali v funkcijo televizijskih storitev, povezano z varovanjem javnega interesa.“

12 V uvodni izjavi 21 Direktive 97/36 je navedeno:

„[...] za namene te direktive [morajo] dogodki velikega družbenega pomena ustrezati določenim merilom, pomeni da morajo biti izjemni dogodki, ki so predmet zanimanja širše javnosti v Evropski uniji ali v neki državi članici ali v pomembnem sestavnem delu neke države članice in jih vnaprej organizira prireditelj, ki je pravno upravičen prodajati pravice, ki iz takšne prireditve izhajajo“.

13 V uvodnih izjavah 3, 5, 7, 14, 15 in 17 Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju je navedeno:

„(3) [...] čezmejno oddajanje v Skupnosti, še posebej preko satelita ali kabla, [je] eden najpomembnejših načinov doseganja [...] ciljev Skupnosti, ki so obenem politični, ekonomski, socialni, kulturni in pravni;

[...]

(5) [...] imetniki pravic [so] izpostavljeni nevarnosti, da bodo njihova dela izkoriščana brez plačila nadomestil, ali da posamezni imetniki izključnih pravic v različnih državah članicah preprečujejo izkoriščanje svojih del; [...] zlasti pravna negotovost predstavlja neposredno oviro pri prostem prometu programov v Skupnosti;

[...]

- (7) [...] prosto oddajanje programov ovira tudi trenutna pravna negotovost glede tega, ali oddajanje po satelitu, katerega signale se lahko sprejema neposredno, vpliva le na pravice v oddajni državi ali pa v vseh državah, ki programe sprejemajo; [...]

[...]

- (14) [...] v zvezi s pravicami, ki naj se pridobijo, [je] treba preseči pravno negotovost, ki ovira čezmejno satelitsko radiodifuzno oddajanje, z opredelitvijo pojma javne priobčitve po satelitu na ravni Skupnosti; [...] v tej opredelitvi [je treba] hkrati podrobno določiti tudi to, kje se dejanje priobčitve odvija; [...] takšna opredelitev [je] nujno potrebna, da ne pride do kumulativne uporabe več nacionalnih zakonov pri enem samem dejanju oddajanja; [...]

- (15) [...] pridobitev izključnih pravic radiodifuznega oddajanja na pogodbeni osnovi [naj se] sklada z zakonodajo o avtorski pravici in sorodnih pravicah v državi članici, v kateri pride do priobčitve javnosti po satelitu;

[...]

- (17) [...] stranke [naj] pri določanju zneska nadomestila za pridobljene pravice upoštevajo vse vidike oddaje, na primer dejansko občinstvo, potencialno občinstvo in jezikovno verzijo“.

14 Člen 1(2), od (a) do (c), te direktive, določa:

- „(a) Za namen te direktive izraz ‚priobčitev javnosti po satelitu‘ pomeni dejanje pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije, s katerimi pošlje signale kot nosilce programa, ki so namenjeni javnemu sprejemu, v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.
- (b) Do dejanja priobčitve javnosti po satelitu pride le v tisti državi članici, kjer se signali kot nosilci programa pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije pošljejo v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.
- (c) Če so programski signali kodirani, pride do priobčitve javnosti po satelitu pod pogojem, da je način za dekodiranje oddaje javnosti ponujen s strani RTV organizacije ali z njenim soglasjem.“

15 Člen 2 Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju določa:

„Države članice za avtorja predvidijo izključno pravico, da dovoli priobčitev javnosti po satelitu avtorsko-pravno varovanih del v skladu z določbami iz tega poglavja.“

16 V uvodnih 2, 3, 6 in 13 Direktive o pogojnem dostopu je navedeno:

- „(2) [...] čezmejno opravljanje storitev s področja radiodifuzije in informacijske družbe [lahko] z vidika posameznikov prispeva k polnejši učinkovitosti svobode izražanja kot temeljne pravice, z vidika skupnosti pa k doseganju ciljev, določenih v Pogodbi;
- (3) [...] Pogodba določa prosti pretok vseh storitev, ki se običajno opravljajo za plačilo; [...] ta pravica, kar zadeva storitve s področja radiodifuzije in informacijske družbe, v pravu Skupnosti pomeni tudi poseben izraz splošnejšega načela, namreč svobode izražanja, ki jo zagotavlja člen 10 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin; [...] ta člen izrecno priznava pravico državljanov do sprejemanja in dajanja informacij ne glede na meje in [...] vsaka omejitev te pravice [mora] temeljiti na tehtnem premisleku drugih zakonitih interesov, ki zaslužijo pravno varstvo;

[...]

- (6) [...] možnosti, ki jih ponujajo digitalne tehnike, pomenijo možnost za povečanje izbire, ki je na voljo potrošnikom, in prispevajo h kulturni pluralnosti, pri čemer se še povečuje obseg storitev v smislu členov [56 PDEU in 57 PDEU]; [...] izvedljivost teh storitev [bo] pogosto odvisna od uporabe pogojnega dostopa, s čimer bo zagotovljeno plačilo izvajalca storitev; [...] zaradi tega [se] zdi, da je pravno varstvo izvajalcev storitev pred nedovoljenimi napravami, ki omogočajo brezplačen dostop do teh storitev, nujno, da bi omogočili ekonomsko izvedljivost takšnih storitev;

[...]

- (13) [...] [zdi se] nujno zagotoviti, da države članice poskrbijo za ustrezno pravno varstvo pred trženjem nedovoljene naprave, ki omogoča, da se brez dovoljenja obide katerikoli tehnični ukrep, namenjen zaščiti plačila zakonito opravljene storitve, z namenom posrednega ali neposrednega finančnega dobička“.

17 Člen 2 te direktive določa:

„V tej direktivi:

- (a) zaščiten storitev pomeni vsako od naslednjih storitev, kadar je opravljena za plačilo in na podlagi pogojnega dostopa:

- televizijsko razširjanje programskih vsebin, kakor je opredeljeno v členu 1(a) [Direktive o televiziji brez meja],

[...]

- (b) pogojni dostop pomeni vsak tehnični ukrep in/ali ureditev, s katerim se po predhodnem pisnem dovoljenju dostop do zaščitene storitve v razumljivi obliki napravi pogojen;

- (c) naprava za pogojni dostop pomeni vsako opremo ali programsko opremo, zasnovano ali prilagojeno temu, da v razumljivi obliki omogoči dostop do zaščitene storitve;

[...]

- (e) nedovoljena naprava pomeni vsako opremo ali programsko opremo, zasnovano ali prilagojeno temu, da v razumljivi obliki omogoči dostop do zaščitene storitve brez dovoljenja izvajalca storitev;
- (f) področje, ki ga usklajuje ta direktiva, pomeni vsako določbo, ki se nanaša na nedovoljene dejavnosti, navedene v členu 4.“

18 Člen 3 te direktive določa:

„1. Vsaka država članica sprejme ukrepe, potrebne za to, da se na njenem ozemlju prepovedo dejavnosti, našteje v členu 4, ter da se predvidijo sankcije in pravna sredstva, določena v členu 5.

2. Brez poseganja v odstavek 1, države članice ne smejo:

- (a) omejevati opravljanja zaščitениh storitev ali povezanih storitev s poreklom iz druge države članice; ali
- (b) omejevati prostega pretoka naprav za pogojni dostop.“

19 Člen 4 navedene direktive določa:

„Države članice na svojem ozemlju prepovedo vse naslednje dejavnosti:

- (a) izdelavo, uvoz, distribucijo, prodajo, najem ali posest nedovoljenih naprav v komercialne namene;
- (b) namestitvev, vzdrževanje ali zamenjavo nedovoljene naprave v komercialne namene;
- (c) uporabo tržnih komunikacij za reklamiranje nedovoljenih naprav.“

2. Direktive s področja intelektualne lastnine

20 V uvodnih izjavah 9, 10, 15, 20, 23, 31 in 33 Direktive o avtorski pravici je navedeno:

„(9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena.
[...]

- (10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado [...]

[...]

- (15) [...] Ta direktiva je namenjena [...] uresničevanju številnih novih mednarodnih obveznosti [ki izvirajo iz Pogodbe o avtorski pravici in Pogodbe o izvedbah in fonogramih].

[...]

- (20) Ta Direktiva temelji na načelih in pravilih, ki so že opredeljena v trenutno veljavnih direktivah na [...] področju [intelektualne lastnine], še posebej [Direktivi Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L 346, str. 61)], in razvija ta načela in pravila ter jih umešča v kontekst informacijske družbe. Določbe te direktive ne smejo vplivati na določbe navedenih direktiv, razen če v tej direktivi ni drugače določeno.

[...]

- (23) S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako

tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.

[...]

- (31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. [...]

[...]

- (33) Izključna pravica reproduciranja naj ima izjemo, ki naj dopušča določena dejanja začasnega reproduciranja, ki so prehodne ali naključne reprodukcije in so sestavni in nujni del tehnološkega procesa ter se izvajajo zgolj zato, da se omogoči bodisi učinkovit prenos v omrežju med tretjimi strankami preko posrednika bodisi zakonita uporaba dela ali predmeta. Takšna dejanja reproduciranja ne smejo imeti lastne ekonomske vrednosti. Kolikor ustrezajo tem pogojem, naj ta izjema zajema dejanja, ki omogočajo brskanje, pa tudi dejanja predpomnjenja vključno s tistimi, ki omogočajo učinkovito delovanje prenosnih sistemov, pod pogojem, da vmesnik ne spreminja informacij in se ne vmešava v zakonito uporabo tehnologije, ki jo široko priznava in uporablja industrija, za pridobivanje podatkov o uporabi informacij. Uporaba velja za pravilno, kadar je odobrena s strani imetnika pravic oziroma kadar je ne omejuje zakon.“

21 Člen 2(a) in (e) Direktive o avtorski pravici določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštetе izključno pravico, da dovolijo ali prepro-vedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

a) avtorjem za njihova dela;

[...]

e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

22 Člen 3(1) te direktive določa:

„Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsa-kršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.“

23 Člen 5 te direktive določa:

„1. Začasna dejanja razmnoževanja iz člena 2, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

(a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku, ali

(b) zakonito uporabo

dela ali predmeta sorodnih pravic, ki naj se izvede in ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena, so izvzeta iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2.

[...]

3. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravic iz členov 2 in 3 v naslednjih primerih:

[...]

(i) naključna vključitev dela ali drugih predmetov v druga gradiva;

[...]

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

- ²⁴ V uvodni izjavi 5 Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (kodificirano besedilo) (UL L 376, str. 28, v nadaljevanju: Direktiva o sorodnih pravicah) je navedeno:

„Za ustvarjalno in umetniško delo avtorjev in izvajalcev je nujno potreben primeren dohodek kot osnova za nadaljnje ustvarjalno in umetniško delo, investicije, ki jih zahteva proizvodnja fonogramov in produciranje filmov, pa so še posebej visoke in tvegane. [...]“

- ²⁵ Člen 7(2) te direktive določa, da države članice za RTV-organizacije določijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo snemanje svojih oddaj, če se te prenašajo po žici ali po zraku, vključno prek kabla ali satelita.

- ²⁶ Člen 8(3) navedene direktive določa:

„Države članice za RTV organizacije predvidijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo retransmisijo svojih oddaj na brezžični način, pa tudi priobčitev svojih oddaj javnosti, če do te priobčitve pride na javno dostopnih krajih ob plačilu vstopnine.“

- 27 Z uvodno izjavo 5 ter členoma 7(2) in 8(3) Direktive o sorodnih pravicah so v bistvu povzeti uvodna izjava 7 ter člena 6(2) in 8(3) Direktive 92/100.

C – Nacionalna ureditev

- 28 Člen 297(1) zakona iz leta 1988 o avtorski pravici, modelih in patentih (Copyright, Designs and Patents Act 1988, v nadaljevanju: zakon o avtorski pravici, modelih in patentih) določa:

„Kdor nepošteno sprejema program, vključen v radiodifuzijsko storitev, ki se opravlja iz kraja v Združenem kraljestvu, da bi se izognil kakršnemu koli plačilu, ki velja za sprejemanje programa, stori kaznivo dejanje in se po obsodbi po skrajšanem postopku kaznuje z denarno kaznijo, ki ne presega ravni 5 referenčne lestvice.“

- 29 Člen 298 tega zakona določa:

„1. Kdor

- (a) zahteva plačilo pravic za sprejemanje programov, vključenih v radiodifuzijsko storitev, ki se opravlja iz kraja v Združenem kraljestvu ali v kateri koli drugi državi članici, ali

- (b) pošlje kodiran prenos katere koli druge vrste iz kraja v Združenem kraljestvu ali v kateri koli drugi državi članici,

[...]

ima spodaj navedene pravice in pravna sredstva.

2. Ima enake pravice in pravna sredstva zoper osebo,

(a) ki

- (i) proizvaja, uvaža, razdeljuje, prodaja ali najema, ponuja ali razstavlja za prodajo ali najem, ali oglašja za prodajo ali najem,

(ii) ima v lasti v komercialne namene, ali

(iii) namešča, vzdržuje ali zamenjuje v komercialne namene

vse naprave, zasnovane ali prilagojene, da se osebam omogoči dostop do programov ali drugih prenosov ali se jim pri tem pomaga ali da obidejo tehnologijo za pogojni dostop, povezano s programi ali drugimi prenosi, če nimajo pravice do tega, [...]

[...]

kot jih ima imetnik avtorske pravice glede kršitve te pravice.

[...]“

II – Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

³⁰ Združenje FAPL upravlja Premier League, vodilno tekmovanje poklicnega nogometa za nogometne klube v Angliji.

³¹ Dejavnosti združenja FAPL zajemajo zlasti organiziranje snemanja tekem Premier League in izvrševanje pravic glede televizijskega radiodifuznega oddajanja teh tekem, to je pravic, da se javnosti da na razpolago avdiovizualna vsebina športnih dogodkov s televizijskim oddajanjem (v nadaljevanju: pravice za prenos).

A – Podeljevanje licenčnih pravic za prenos tekem Premier League

³² Združenje FAPL podeli navedene licenčne pravice za neposredni prenos na ozemeljski podlagi in za dobo treh let. Glede tega ima združenje FAPL strategijo, da svetovni javnosti omogoča gledanje prvenstva in s tem kar najbolj poveča vrednost teh pravic v korist svojih članov, ki so klubi.

- 33 Te pravice se tako podelijo RTV-organizacijam po odprtem postopku javnega razpisa, ki se začne z vabilom ponudnikom k dajanju ponudb na svetovni, regionalni ali območni ravni. Povpraševanje nato določi ozemeljsko podlago, na tej podlagi pa združenje FAPL prodaja svoje mednarodne pravice. Vendar gre načeloma za nacionalno podlago, ker je povpraševanje ponudnikov po svetovnih ali vseevropskih pravicah le omejeno, saj RTV-organizacije običajno delujejo na ozemeljski podlagi in oskrbujejo notranji trg v svoji državi ali v majhni skupini sosednjih držav, ki imajo skupen jezik.
- 34 Če ponudnik dobi za območje skupino pravic za neposredni prenos tekem Premier League, se mu dodeli izključna pravica do njihovega radiodifuznega oddajanja na tem območju. Združenje FAPL meni, da je to potrebno za pridobitev najboljše tržne vrednosti vseh teh pravic, saj so RTV-organizacije pripravljene dodatno plačati za pridobitev te izključne pravice, ker jim ta omogoča, da razlikujejo svoje storitve od storitev, ki jih zagotavljajo konkurenti, in da tako povečajo svojo sposobnost ustvarjati prihodek.
- 35 Za zaščito geografsko opredeljene izključne pravice vseh RTV-organizacij se torej vsaka od njih v licenčni pogodbi z združenjem FAPL zaveže, da bo preprečila javnosti sprejem njenega programa zunaj območja, za katero ima licenco. To po eni strani zahteva, da vsaka organizacija zagotovi, da se vsi njeni programi, ki se lahko sprejemajo zunaj tega ozemlja – zlasti tisti, ki se oddajajo prek satelita – varno kodirajo in jih ni mogoče sprejemati v nekodirani obliki. RTV-organizacije morajo po drugi strani zagotoviti, da se namenoma ne dovoli nobena naprava, da bi se komur koli omogočilo gledanje njihovih oddaj zunaj zadevnega ozemlja. Zato je tem organizacijam zlasti prepovedano, da priskrbijo dekodirne naprave, ki omogočajo dekodiranje njihovih programov za uporabo zunaj ozemlja, za katero imajo licenco.

B – Prenos tekem Premier League

- ³⁶ Združenje FAPL je v okviru svoje dejavnosti odgovorno tudi za organizacijo snemanja tekem Premier League in oddajanje signala organizacijam, ki imajo pravico do njihovega prenosa.
- ³⁷ V ta namen se sprejete slike in zvok razpoloženja na tekmi prenesejo produkcijski enoti, ki doda logotipe, video sekvence, grafiko na ekranu, glasbo in angleški komentar.
- ³⁸ Signal se prek satelita pošlje nazaj RTV-organizaciji, ki doda svoj logotip in morebitne komentarje. Signal se nato stisne in kodira, nato pošlje prek satelita naročnikom, ki sprejmejo signal s satelitskim krožnikom. Signal se končno dekodira in raztegne v satelitskem sprejemniku, ki za svoje delovanje potrebuje dekodirno napravo, kot je dekodirna kartica.
- ³⁹ Družba NetMed Hellas je v Grčiji imetnica podlicence za prenos tekem Premier League. Tekme se prenašajo prek satelita na kanalih „SuperSport“ platforme „NOVA“, katere lastnik in upravljavec je družba Multichoice Hellas.
- ⁴⁰ Televizijski gledalci, ki so naročniki satelitskega paketa platforme NOVA, imajo dostop do navedenih kanalov. Vsi naročniki so morali navesti ime, naslov in telefonsko številko v Grčiji. To naročniško razmerje je mogoče skleniti v zasebne ali komercialne namene.

- 41 Družba BSkyB Ltd je bila v času nastanka dejstev v postopku v glavni stvari v Združenem kraljestvu izključna imetnica licenčnih pravic za neposredni prenos Premier League. Če želi fizična ali pravna oseba v Združenem kraljestvu prenašati tekme Premier League, lahko pri tej družbi sklene komercialno naročniško razmerje.
- 42 Toda nekateri gostinski lokali v Združenem kraljestvu so začeli uporabljati tuje dekodirne naprave za dostop do tekem Premier League. Pri dobavitelju kupijo kartico in sprejemnik, ki omogočata sprejem satelitskega kanala, ki se predvaja v drugi državi članici, kot so kanali platforme NOVA, za katero je naročnina ugodnejša od naročnine družbe BSkyB Ltd. Te dekodirne kartice so se izdelale in tržile z dovoljenjem ponudnika storitev, vendar so se nato uporabljale nedovoljeno, ker so izdajatelji televizijskih programov za izdajo teh kartic določili pogoj – v skladu s pogodbami, opisanimi v točki 35 te sodbe – da stranke teh kartic ne uporabijo zunaj zadevnega nacionalnega ozemlja.
- 43 Združenje FAPL je menilo, da take dejavnosti škodijo njegovim interesom, ker posegajo v izključne pravice, podeljene z licenco na določenem ozemlju, in zato v vrednost teh pravic. RTV-organizacija bi namreč s prodajo cenejših dekodirnih kartic dejansko imela možnost postati RTV-organizacija v evropskem merilu, zaradi česar bi bilo treba pravico do radiodifuznega oddajanja v Evropski uniji podeliti na evropski ravni. To bi združenju FAPL in RTV-organizacijam povzročilo pomembno izgubo prihodka ter tako oslabilo temelje za obstoj storitev, ki jih zagotavljajo.
- 44 Zato so združenje FAPL in drugi v zadevi C-403/08 pri High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Intellectual Property), začeli postopke, ki jih štejejo za tri vzorčne postopke. Dve tožbi se nanašata na družbo QC Leisure, D. Richardsona, družbo AV Station in M. Chamberlaina, ki gostiščem dobavljajo opremo in satelitske

dekodirne kartice, ki omogočajo sprejem programov tujih izdajateljev televizijskih programov, med katerimi je platforma NOVA, ki neposredno prenaša tekme Premier League.

- ⁴⁵ Tretja tožba je vložena proti M. Maddenu, družbi SR Leisure Ltd, P. G. C. Houghtonu in D. Owen, ki so prodajalci pijače ali upravljavci štirih gostišč, v katerih so se z uporabo tuje dekodirne naprave neposredno predvajale tekme Premier League.
- ⁴⁶ Združenje FAPL in drugi trdijo, da te osebe kršijo njihove pravice, ki so varovane na podlagi člena 298 zakona o avtorski pravici, modelih in patentih, ker se ukvarjajo s trženjem oziroma v primeru toženih strank v tretji tožbi posedujejo v komercialne namene tuje dekodirne naprave, zasnovane ali prilagojene temu, da omogočajo dostop do storitev združenja FAPL in drugih brez dovoljenja.
- ⁴⁷ Poleg tega naj bi tožene stranke v tretji tožbi kršile njihove avtorske pravice z ustvarjanjem kopije del v notranjem delovanju satelitskega sprejemnika in prikazovanjem njihovih del na zaslonu ter javnim izvajanjem, prenašanjem ali prikazovanjem del in njihovo priobčitvijo javnosti.
- ⁴⁸ Poleg tega naj bi družbi QC Leisure in AV Station kršili avtorske pravice s tem, da sta dovolili dejanja, ki so jih storile tožene stranke v tretji tožbi in druge osebe, ki sta jim dobavili dekodirne kartice.
- ⁴⁹ Družba QC Leisure in drugi menijo, da tožbe niso utemeljene, ker ne uporabljajo pirske dekodirne kartice, saj je zadevna organizacija satelitskega televizijskega radio-difuznega oddajanja v drugi državi članici dobavila ter dala na trg vse zadevne kartice.

- 50 V zadevi C-429/08 si je K. Murphy, poslovodja gostišča, priskrbel dekodirno kartico NOVA za predvajanje tekem Premier League.
- 51 Zastopniki družbe MPS, podjetja, ki ga je združenje FAPL pooblastilo za vodenje kazenskih postopkov proti poslovodjem gostišč, ki so uporabljali tuje dekodirne kartice, so ugotovili, da je K. Murphy v svojem gostišču sprejemala prenose tekem Premier League, ki jih je prenašala platforma NOVA.
- 52 Zato je družba MPS zoper K. Murphy vložila tožbo pri Portsmouth Magistrates' Court, ki jo je na podlagi člena 297(1) zakona o avtorski pravici, modelih in patentih obsodilo za dve kaznivi dejanji, ker je nepošteno sprejemala program, vključen v radiodifuzijsko storitev, ki se zagotavlja iz kraja v Združenem kraljestvu, da bi se izognila kakršnemu koli plačilu, ki velja za sprejem programov.
- 53 Potem ko je Portsmouth Crown Court v bistvu zavrnilo pritožbo zoper obsodbo K. Murphy, je ta pri High Court of Justice to izpodbijala s podobnim stališčem, kot so ga podali družba QC Leisure in drugi.
- 54 V teh okoliščinah je High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Intellectual Property), v zadevi C-403/08 prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. (a) Če napravo za pogojni dostop izdelata izvajalec storitev, ali je izdelana z njegovim soglasjem, ter jo prodaja z omejenim dovoljenjem, da se to napravo uporablja le za dostop do zaščitene storitve v določenih okoliščinah, ali postane

ta naprava ‚nedovoljena naprava‘ v smislu člena 2(e) [Direktive o pogojnem dostopu], če se jo uporabi za dostop do zaščitene storitve na kraju ali na način ali s strani osebe, ki niso zajeti z dovoljenjem izvajalca storitve?

(b) Kaj pomeni ‚zasnovano ali prilagojeno‘ v smislu člena 2(e) te direktive?

2. Če prvi izvajalec storitve prenese programsko vsebino v kodirani obliki na drugega izvajalca storitve, ki oddaja to vsebino na podlagi pogojnega dostopa, katere dejavnike je treba upoštevati pri določitvi, ali so interesi prvega izvajalca zaščitene storitve prizadeti v smislu člena 5 [Direktive o pogojnem dostopu]?

Zlasti:

Če prvo podjetje prenese programsko vsebino (ki vključuje vizualne podobe, ambientalni zvok in angleški komentar) v kodirani obliki na drugo podjetje, ki nato javnosti predvaja vsebino programa (ki ji je dodalo svoj logotip in včasih dodatni zvočni zapis komentarja):

- (a) Ali gre pri prenosu prvega podjetja za zaščiteno storitev ‚televizijskega razširjanja programskih vsebin‘ v smislu člena 2(a) [Direktive o pogojnem dostopu] oziroma ‚razširjanja televizijskih programskih vsebin‘ v smislu člena 1(a) [Direktive o televiziji brez meja]?

- (b) Ali je nujno, da je prvo podjetje izdajatelj televizijskih programov v smislu člena 1(b) [Direktive o televiziji brez meja], da bi se lahko štelo, da nudi zaščiteno storitev ‚televizijskega razširjanja programskih vsebin‘ v smislu prve alinee člena 2(a) [Direktive o pogojnem dostopu]?

 - (c) Ali je treba člen 5 [Direktive o pogojnem dostopu] razlagati tako, da daje prvemu podjetju pravico do civilne tožbe v zvezi z nedovoljenimi napravami, ki omogočajo dostop do programa, ki ga oddaja drugo podjetje, bodisi:
 - (i) ker je treba take naprave obravnavati, kot da prek televizijskega signala omogočajo dostop do storitve prvega podjetja; bodisi

 - (ii) ker je prvo podjetje ponudnik zaščitene storitve, katerega interesi so prizadeti z nedovoljeno dejavnostjo (ker take naprave omogočajo nedovoljen dostop do zaščitene storitve, ki jo ponuja drugo podjetje)?

 - (d) Ali lahko na odgovor na (c) vpliva to, ali prvi in drugi izvajalec storitve uporabljata različne sisteme za dekodiranje in naprave za pogojni dostop?
3. Ali se ‚posest v komercialne namene‘ iz člena 4(a) [Direktive o pogojnem dostopu] nanaša le na posest v namene komercialnega trgovanja (na primer prodaje) z nedovoljenimi napravami ali pa zajema tudi to, da je naprava med kakršnim koli poslovanjem v posesti končnega uporabnika?

4. V primeru, da zaporedni odlomki filma, glasbenega dela ali zvočnega posnetka (v tem primeru slike digitalnega video in avdio posnetka) nastanejo (i) v spominu sprejemnika ali (ii) v primeru filma na televizijskem ekranu, in je celotno delo reproducirano, če se zaporedni odlomki obravnavajo kot celota, vendar pa v določenem trenutku obstaja le omejeno število odlomkov:
 - (a) Ali je treba vprašanje, ali so bila ta dela reproducirana v celoti ali deloma, obravnavati glede na predpise nacionalnega avtorskega prava o tem, kaj pomeni reprodukcija, s katero se krši avtorska pravica, ali pa gre za razlago člena 2 [Direktive o avtorski pravici]?
 - (b) Če gre za razlago člena 2 [Direktive o avtorski pravici], ali bi moralo nacionalno sodišče upoštevati vse odlomke vsakega dela kot celoto ali pa le omejeno število odlomkov, ki obstajajo v določenem trenutku? V slednjem primeru, kakšen test bi moralo uporabiti nacionalno sodišče za vprašanje, ali so bila dela reproducirana deloma v smislu tega člena?
 - (c) Ali pravica reproduciranja iz člena 2 zajema tudi nastanek prehodnih podob na televizijskem ekranu?
5. (a) Ali je treba prehodne kopije dela, ki so nastale v sprejemniku satelitske televizije ali na televizijskem ekranu, povezanem s sprejemnikom, in katerih edini namen je omogočiti uporabo dela, ki sicer ni omejena z zakonom, obravnavati, kot da imajo ‚neodvisni ekonomski pomen‘ v smislu člena 5(1) [Direktive o avtorski pravici], ker lahko imetnik pravic edino na podlagi takih kopij dobi plačilo za uporabo njegovih pravic?

- (b) Ali na odgovor na vprašanje 5(a) vpliva to, (i) ali imajo prehodne kopije lastno vrednost; oziroma (ii) ali prehodne kopije zajemajo majhen del zbirke del in/ali drugo vsebino, ki se sicer lahko uporablja, ne da bi se kršilo avtorsko pravico; oziroma (iii) ali je imetnik izključne licence imetnika pravic v drugi državi članici že pridobil plačilo za uporabo dela v tej državi članici?

- 6. (a) Ali gre za avtorsko delo, priobčeno javnosti po žici ali na brezžični način, v smislu člena 3 [Direktive o avtorski pravici], če se satelitsko oddajanje sprejema v poslovnih prostorih (na primer v baru) in je tam priobčeno ali predvajano javnosti, ki je prisotna v teh prostorih, preko enega samega televizijskega ekrana in zvočnikov?

- (b) Ali na odgovor na vprašanje 6(a) vpliva, če:

- (i) je prisotna javnost nova javnost, ki je izdajatelj televizijskih programov ni predvidel (v tem primeru zato, ker se domača dekodirna kartica za uporabo v eni državi članici uporablja za komercialno občinstvo v drugi državi članici);

- (ii) javnost ni občinstvo, ki plača, glede na nacionalno pravo, in

- (iii) se televizijski signal sprejema prek antene ali satelitske antene na strehi ali v bližini prostorov, v katerih je televizija?

- (c) Če je odgovor na kateri koli del (b) pritrديل, katere dejavnike je treba upoštevati pri določitvi, ali gre za priobčitev dela, ki izvira od tam, kjer ni občinstva?

7. Ali je v skladu z [Direktivo o satelitskem radiodifuznem oddajanju] ali s členoma 28 in 30 ali 49 Pogodbe ES, če nacionalno avtorsko pravo določa, da gre v primeru, da prehodne kopije del, vključene v satelitsko oddajanje, nastanejo v satelitskem sprejemniku ali na televizijskem ekranu, za kršitev avtorske pravice v skladu s pravom države, ki sprejema oddajanje? Ali se položaj spremeni, če se oddajanje dekodira z dekodirno satelitsko kartico, ki jo je izdal izvajalec storitve satelitskega oddajanja v drugi državi članici, če je dovoljeno to satelitsko kartico uporabljati le v tej drugi državi članici?
8. (a) Če je odgovor na vprašanje 1, da naprava za pogojni dostop, ki jo je izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem, postane nedovoljena naprava v smislu člena 2(e) [Direktive o pogojnem dostopu], če se uporablja zunaj obsega dovoljenja izvajalca storitve za dostop do zaščitene storitve, kaj je potem specifična vsebina pravice glede na njeno bistveno funkcijo, ki jo ima v skladu z Direktivo o pogojnem dostopu
- (b) Ali člen 28 ali 49 Pogodbe ES izključuje izvrševanje določbe nacionalnega prava v prvi državi članici, ki določa, da je nezakonito uvažati ali prodajati dekodirno satelitsko kartico, ki jo je izdal izvajalec storitve satelitskega

oddajanja v drugi državi članici, če je to dekodirno satelitsko kartico dovoljeno uporabljati le v tej drugi državi članici?

- (c) Ali je odgovor drugačen, če je dovoljeno dekodirno satelitsko kartico uporabljati le v zasebne in domače namene v tej drugi državi članici, vendar se uporablja v komercialne namene v prvi državi članici?

9. Ali členi 28 ES in 30 ES ali 49 Pogodbe ES izključujejo izvrševanje določbe nacionalnega avtorskega prava, ki določa, da je nezakonito javno izvajati ali predvajati glasbeno delo, če je to delo del zaščitene storitve, do katere je mogoče dostopiti in jo predvajati v javnosti z uporabo dekodirne satelitske kartice, kadar je to kartico izdal izvajalec storitev v drugi državi članici, če je to dekodirno kartico dovoljeno uporabljati le v tej drugi državi članici? Ali se kaj spremeni, če je glasbeno delo nepomembni del zaščitene storitve kot celote in nacionalno avtorsko pravo ne preprečuje prikazovanja ter predvajanja drugih delov storitve?
10. Če pridobi ponudnik programske vsebine vrsto izključnih licenc, vsako za ozemlje ene ali več držav članic, na podlagi katerih lahko izdajatelj televizijskih programov programsko vsebino oddaja le na tem ozemlju (vključno s satelitom), in je v vsaki licenci vključena še pogodbeni obveznost, v skladu s katero mora izdajatelj televizijskih programov preprečiti, da se njegove dekodirne satelitske kartice, ki omogočajo sprejem licencirane programske vsebine, uporabljajo zunaj ozemlja, za katerega ima licenco, kakšen pravni test bi moralo nacionalno sodišče

uporabiti in katere okoliščine bi morale upoštevati pri odločanju, ali je pogodbeni omejitvi v nasprotju s prepovedjo iz člena 81(1)?

Zlasti:

- (a) ali je treba člen 81(1) razlagati tako, da velja za to obveznost zgolj zaradi tega, ker se domneva, da ima ta obveznost za cilj preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco?
- (b) če je tako, ali je treba tudi dokazati, da pogodbeni obveznost znatno preprečuje, omejuje ali izkrivlja konkurenco, da bi lahko bila zajeta s prepovedjo iz člena 81(1) ES?

⁵⁵ High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), je v zadevi C-429/08 prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. V kakšnih okoliščinah je naprava za pogojni dostop ‚nedovoljena naprava‘ v smislu člena 2(e) [Direktive o pogojnem dostopu]?
- 2. Natančneje, ali je naprava za pogojni dostop ‚nedovoljena naprava‘, če se jo pridobi v okoliščinah, v katerih:
 - (i) je napravo za pogojni dostop izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem in je bila prvotno dobavljena pod pogojem omejenega pogodbenega dovoljenja, da se napravo uporabi za dostop do zaščitene storitve

le v prvi državi članici, uporabljena pa je bila za dostop do te zaščitene storitve, prejete v drugi državi članici in/ali

(ii) je napravo za pogojni dostop izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem in je bila prvotno pridobljena in/ali aktivirana z navedbo lažnega imena in naslova bivališča v prvi državi članici, s čimer so bile premagane pogodbene ozemeljske omejitve, ki veljajo za take naprave zunaj prve države članice in/ali

(iii) je napravo za pogojni dostop izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem in je bila prvotno dobavljena pod pogodbenim pogojem, da se jo uporablja le v domače ali zasebne namene in ne v komercialne namene (za katere se plača višjo naročnino), a je bila v Združenem kraljestvu uporabljena v komercialne namene, namreč predvajanje neposrednega prenosa nogometnih tekem v javnem prostoru?

3. Če je odgovor na kateri koli del vprašanja 2 nikalen, ali člen 3(2) te direktive preprečuje državi članici sklicevati se na nacionalno pravo, ki preprečuje uporabo takih naprav za pogojni dostop v okoliščinah, opisanih v navedenem vprašanju 2?

4. Če je odgovor na kateri koli del vprašanja 2 nikalen, ali je člen 3(2) te direktive neveljaven:

(a) ker je diskriminatoren in/ali nesorazmeren; in/ali

(b) ker je v nasprotju s pravicami prostega gibanja iz Pogodbe; in/ali

(c) iz katerega koli drugega razloga?

5. Če je odgovor na kateri koli del vprašanja 2 pritrdilen, ali sta člena 3(1) in 4 te direktive neveljavna, ker se zdi, da se z njima od držav članic zahteva določitev omejitev za uvoz ‚nedovoljenih naprav‘ iz drugih držav članic in drugo ravnanje z njimi v okoliščinah, v katerih bi bilo mogoče te naprave zakonito uvoziti in/ali uporabljati za sprejem čezmejnih satelitskih radiodifuzijskih storitev na podlagi pravil o prostem pretoku blaga iz členov 28 in 30 Pogodbe ES in/ali prostega opravljanja in prejemanja storitev iz člena 49 Pogodbe ES?
6. Ali členi 28 ES, 30 ES in/ali 49 ES izključujejo izvrševanje nacionalnega prava (kot je člen 297 [zakona o avtorski pravici, modelih in patentih]), ki kot kaznivo dejanje opredeljuje nepošteno sprejemanje programa, vključenega v radiodifuzijsko storitev, ki se opravlja iz kraja v Združenem kraljestvu, z namenom izogibanja kakršnemu koli plačilu, ki velja za sprejem programa v kateri koli izmed teh okoliščin:
 - (i) če je napravo za pogojni dostop izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem in je bila prvotno dobavljena pod pogojem omejenega pogodbenega dovoljenja, da se napravo uporabi za dostop do zaščitene storitve le v prvi državi članici, uporabljena pa je bila za dostop do te zaščitene

storitve, prejete v drugi državi članici (v tem primeru Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska) in/ali

(ii) če je napravo za pogojni dostop izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem in je bila prvotno pridobljena in/ali aktivirana z navedbo lažnega imena in naslova bivališča v prvi državi članici, s čimer so bile premagane pogodbene ozemelske omejitve, ki veljajo za take naprave zunaj prve države članice in/ali

(iii) je napravo za pogojni dostop izdelal izvajalec storitev ali je bila izdelana z njegovim soglasjem in je bila prvotno dobavljena pod pogodbenim pogojem, da se jo uporablja le v domače ali zasebne namene in ne v komercialne namene (za katere se plača višjo naročnino), a je bila v Združenem kraljestvu uporabljena v komercialne namene, namreč predvajanje neposrednega prenosa nogometnih tekem v javnem prostoru?

7. Ali je izvrševanje nacionalnega prava v vsakem primeru izključeno zaradi diskriminacije, ki je v nasprotju s členom 12 ES ali ker nacionalno pravo sicer velja za programe, vključene v radiodifuzijsko storitev, ki se opravlja iz kraja v Združenem kraljestvu, ne pa iz katere koli druge države članice?

8. Če pridobi ponudnik programske vsebine vrsto izključnih licenc, vsako za ozemlje ene ali več držav članic, na podlagi katerih lahko izdajatelj televizijskih programov programsko vsebino oddaja le na tem ozemlju (vključno s satelitom),

in je v vsaki licenci vključena še pogodbeni obveznost, v skladu s katero mora izdajatelj televizijskih programov preprečiti, da se njegove dekodirne satelitske kartice, ki omogočajo sprejem licencirane programske vsebine, uporabljajo zunaj ozemlja, za katerega ima licenco, kakšen pravni test bi moralo nacionalno sodišče uporabiti in katere okoliščine bi moralo upoštevati pri odločanju, ali je pogodbeni omejitev v nasprotju s prepovedjo iz člena 81(1)?

Zlasti:

- (a) ali je treba člen 81(1) razlagati tako, da velja za to obveznost zgolj zaradi tega, ker se domneva, da ima ta obveznost za cilj preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco?

- (b) če je tako, ali je treba tudi dokazati, da pogodbeni obveznost znatno preprečuje, omejuje ali izkrivlja konkurenco, da bi lahko bila zajeta s prepovedjo iz člena 81(1)?“

⁵⁶ Zadevi C-403/08 in C-429/08 sta bili s sklepom predsednika Sodišča z dne 3. decembra 2008 združeni za pisni in ustni postopek ter izdajo sodb.

III – Vprašanja za predhodno odločanje

A – Pravila v zvezi s sprejemanjem kodiranih programov iz drugih držav članic

1. Uvodne ugotovitve

- ⁵⁷ Najprej je treba pojasniti, da se obravnavane zadeve nanašajo le na satelitsko radio-difuzno oddajanje programov, ki vključujejo tekme Premier League, javnosti s strani RTV-organizacij, kot je družba Multichoice Hellas. Tako je upošteven edino tisti del avdiovizualne komunikacije, ki je sestavljen iz radiodifuznega oddajanja teh programov s strani RTV-organizacij javnosti v skladu s členom 1(2)(a) in (b) Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju, pri čemer se ta operacija opravi iz države članice, v kateri se signali kot nosilci programa pošljejo v satelitsko komunikacijsko verigo (v nadaljevanju: država članica oddajanja), v tem primeru zlasti iz Helenske republike.
- ⁵⁸ Nasprotno, del začetne komunikacije med združenjem FAPL in temi organizacijami, ki je sestavljen iz prenosa avdiovizualnih podatkov, ki vključuje navedene tekme, v tej zadevi ni upošteven, ker je to komunikacijo mogoče poleg tega izvesti z drugimi telekomunikacijskimi sredstvi, kot so ta, ki jih uporabljajo stranke v postopkih v glavni stvari.
- ⁵⁹ Iz spisa je dalje razvidno, da so zadevni programi v skladu z licenčnimi pogodba-mi, ki so bile sklenjene med združenjem FAPL in zadevnimi RTV-organizacijami,

namenjeni samo javnosti države članice oddajanja in da morajo tako te organizacije zagotoviti, da se lahko njihove satelitske oddaje sprejemajo le v tej državi. Zato morajo svoje oddaje kodirati in priskrbeti dekodirne naprave le osebam, ki prebivajo na ozemlju države članice oddajanja.

- ⁶⁰ Končno, ni sporno, da lastniki gostišč uporabljajo take dekodirne naprave zunaj ozemlja te države članice in zato proti volji RTV-organizacij.
- ⁶¹ V teh okoliščinah predložitveni sodišči v prvem delu svojih vprašanj sprašujeta, ali se Direktiva o pogojnem dostopu uporablja za tako uporabo dekodirnih naprav in kakšen je njen vpliv na to uporabo. Če ta vidik ni usklajen z navedeno direktivo, želita dalje vedeti, ali členi 34 PDEU, 36 PDEU, 56 PDEU in 101 PDEU nasprotujejo nacionalni ureditvi in licenčnim pogodbam, ki prepovedujejo uporabo tujih dekodirnih naprav.

2. Direktiva o pogojnem dostopu

a) Razlaga pojma „nedovoljena naprava“ v smislu člena 2(e) Direktive o pogojnem dostopu (prvo vprašanje v zadevi C-403/08 ter prvo in drugo vprašanje v zadevi C-429/08)

- ⁶² Predložitveni sodišči s temi vprašanji v bistvu sprašujeta, ali je treba pojem „nedovoljena naprava“ v smislu člena 2(e) Direktive o pogojnem dostopu razlagati tako, da zajema tudi tuje dekodirne naprave, vključno z napravami, ki so bile pridobljene ali

aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova bivališča, ter napravami, ki se uporabljajo v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene.

- 63 Po eni strani je treba v zvezi s tem spomniti, da člen 2(e) Direktive o pogojnem dostopu opredeljuje pojem „nedovoljena naprava“ kot vsako opremo ali programsko opremo, „zasnovano“ ali „prilagojeno“ temu, da v razumljivi obliki omogoči dostop do zaščitene storitve brez dovoljenja izvajalca storitev.
- 64 To besedilo se tako omejuje le na opremo, ki je bila predmet ročnih ali avtomatiziranih operacij pred njihovo uporabo in ki omogoča sprejem varovanih storitev brez dovoljenja izvajalcev storitev. Zato se navedeno besedilo nanaša le na opremo, ki je bila izdelana, obdelana, prilagojena ali preurejena brez dovoljenja izvajalca storitev, in ne zajema uporabe tujih dekodirnih naprav.
- 65 Po drugi strani je treba poudariti, da se uvodni izjavi 6 in 13 Direktive o pogojnem dostopu, ki vsebujeta pojasnila v zvezi s pojmom „nedovoljena naprava“, sklicujeta na nujnost boja proti nedovoljenim napravam, „ki omogočajo brezplačen dostop“ do varovanih storitev, in proti trženju nedovoljenih naprav, ki omogočajo, da se „brez dovoljenja obide katerikoli tehnični ukrep“, namenjen zaščiti plačila zakonito opravljene storitve.
- 66 Torej tuje dekodirne naprave, naprave, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, in naprave, ki so se uporabile v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene, ne spadajo v nobeno od teh kategorij. Vse te naprave se dejansko izdelajo in tržijo z dovoljenjem izvajalca storitev, ne omogočajo brezplačnega dostopa do zaščitene storitve in ne omogočajo

ali olajšujejo, da se obide katerikoli tehnični ukrep, namenjen zaščiti plačila te storitve, saj je bilo plačilo opravljeno v državi članici trženja.

⁶⁷ Glede na navedeno je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba pojem „nedovoljena naprava“ v smislu člena 2(e) Direktive o pogojnem dostopu razlagati tako, da ne zajema niti tujih dekodirnih naprav, niti tistih, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, niti tistih, ki so se uporabile v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene.

b) Razlaga člena 3(2) Direktive o pogojnem dostopu (tretje vprašanje v zadevi C-429/08)

⁶⁸ Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali člen 3(2) Direktive o pogojnem dostopu nasprotuje nacionalni ureditvi, ki preprečuje uporabo tujih dekodirnih naprav, vključno s tistimi, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, ali tistih, ki so se uporabile v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene.

⁶⁹ Države članice v skladu s členom 3(2) Direktive o pogojnem dostopu ne smejo omejevati prostega pretoka naprav za pogojni dostop, brez poseganja v obveznosti, ki izhajajo iz člena 3(1) te direktive.

- 70 V zvezi s tem je treba poudariti, da ta določba nalaga obveznosti na področju, usklajenem z Direktivo o pogojnem dostopu – ki je v njenem členu 2(f) opredeljeno kot vsaka določba, ki se nanaša na nedovoljene dejavnosti, navedene v členu 4 – zlasti iz zahtevo, da države članice prepovejo dejavnosti, naštetje v tem členu 4.
- 71 Vendar se navedeni člen 4 nanaša zgolj na dejavnosti, ki niso dovoljene, ker pomenijo uporabo nedovoljenih naprav v smislu te direktive.
- 72 Torej tuje dekodirne naprave, vključno s tistimi, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, in tistimi, ki se uporabljajo v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene, kot je razvidno iz točk od 62 do 66 te sodbe, niso take nedovoljene naprave.
- 73 Zato niti dejavnosti, ki vključujejo uporabo teh naprav, niti nacionalna ureditev, ki prepoveduje te dejavnosti, ne spadajo na področje uporabe Direktive o pogojnem dostopu.
- 74 V teh okoliščinah je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da člen 3(2) Direktive o pogojnem dostopu ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki preprečuje uporabo tujih dekodirnih naprav, vključno s tistimi, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, ali tistimi, ki se uporabljajo v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene, saj taka ureditev ne spada na usklajeno področje uporabe te direktive.

c) Druga vprašanja v zvezi z Direktivo o pogojnem dostopu

- ⁷⁵ Ob upoštevanju odgovorov na prvo vprašanje v zadevi C-403/08 ter na prvo, drugo in tretje vprašanje v zadevi C-429/08 ni treba preučiti drugega, tretjega in točke (a) osmega vprašanja v zadevi C-403/08 niti četrtega in petega vprašanja v zadevi C-429/08.

3. Pravila PDEU, ki urejajo prosti pretok blaga in storitev

a) Prepoved uvoza, prodaje in uporabe tujih dekodirnih naprav (točka (b) osmega vprašanja in prvi del devetega vprašanja v zadevi C-403/08 ter točka (i) šestega vprašanja v zadevi C-429/08)

- ⁷⁶ Predložitveni sodišči s temi vprašanji v bistvu sprašujeta, ali je treba člene 34 PDEU, 36 PDEU in 56 PDEU razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi države članice, ki prepo-veduje uvoz, prodajo in uporabo v tej državi članici tujih dekodirnih naprav, ki omo-gočajo dostop do kodirane storitve satelitskega radiodifuznega oddajanja, ki izvira iz druge države članice in vključuje vsebino, ki je varovana z ureditvijo prve države.

i) Opredelitev določb, ki se uporabljajo

- 77 Nacionalna ureditev, kot je ta v postopku v glavni stvari, se nanaša na čezmejno opravljanje storitev šifriranega radiodifuznega oddajanja in pretok tujih dekodirnih naprav, ki omogočajo dekodiranje teh storitev, v Uniji. V teh okoliščinah se postavlja vprašanje, ali je treba to ureditev preučiti z vidika svobode opravljanja storitev ali z vidika prostega pretoka blaga.
- 78 V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča izhaja, da Sodišče, če nacionalni ukrep velja za prosti pretok blaga in svobodo opravljanja storitev, načeloma z eno od teh dveh temeljnih svoboščin preizkusi, ali je katera od njiju drugotna v razmerju do druge in se ji lahko priključi (glej sodbi z dne 24. marca 1994 v zadevi Schindler, C-275/92, Recueil, str. I-1039, točka 22, in z dne 2. decembra 2010 v zadevi Ker-Optika, C-108/09, ZOdl., str. I-12213, točka 43).
- 79 Toda ta vidika sta na področju telekomunikacij pogosto tesno povezana, ne da bi bilo mogoče enega šteti za popolnoma podrejenega drugemu. To velja zlasti, kadar nacionalna ureditev ureja dobavo telekomunikacijske opreme, kot so dekodirne naprave, da bi pojasnila zahteve, ki jih mora izpolnjevati ta oprema, ali da bi določila pogoje, pod katerimi se lahko tržijo, tako da je treba v takem primeru temeljni svoboščini preučiti hkrati (glej v tem smislu sodbo z dne 22. januarja 2002 v zadevi Canal Satélite Digital, C-390/99, Recueil, str. I-607, točke od 29 do 33).
- 80 Zgoraj navedeno kaže, da če se ureditev na tem področju nanaša na dejavnost, ki je opredeljena zlasti na ravni storitev, ki jih zagotavljajo gospodarski subjekti, medtem ko za dobavo telekomunikacijske opreme velja le podredno, je treba to dejavnost preučiti zgolj glede svobode opravljanja storitev.

- 81 Enako velja zlasti, če je dajanje te opreme na razpolago le konkreten način organizacije ali delovanja te storitve in če ta dejavnost ni sama sebi namen, temveč je namenjena omogočanju uporabe te storitve. V teh okoliščinah dejavnosti, ki zajema dajanje te opreme na razpolago, ni mogoče presojati neodvisno od dejavnosti, ki je povezana s storitvijo, na katero se navezuje prva dejavnost (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Schindler, točki 22 in 25).
- 82 V zadevah v postopku v glavni stvari je treba ugotoviti, da se nacionalna ureditev ne nanaša na dekodirne naprave za določitev zahtev, ki jih morajo izpolnjevati, ali pogojev, pod katerimi se lahko tržijo. Obravnava jih dejansko zgolj kot sredstvo, ki naročnikom omogoča, da uživajo storitve šifriranega radiodifuznega oddajanja.
- 83 Ker se ta ureditev tako nanaša predvsem na svobodo opravljanja storitev, medtem ko je prosti pretok blaga popolnoma drugoten v razmerju do svobode opravljanja storitev, je treba navedeno ureditev presojati z vidika te svobode.
- 84 Torej je treba tako ureditev preučiti glede na člen 56 PDEU.

ii) Obstoj omejitve svobode opravljanja storitev

- 85 Člen 56 PDEU zahteva odpravo vsakršne omejitve svobode opravljanja storitev, čeprav se ta omejitev uporablja brez razlikovanja za nacionalne ponudnike in ponudnike iz drugih držav članic, če ta omejitev prepoveduje, ovira ali zmanjšuje privlačnost dejavnosti ponudnika s sedežem v drugi državi članici, kjer zakonito ponuja podobne

storitve. Poleg tega svobodo opravljanja storitev uživata tako ponudnik kot prejemnik storitev (glej zlasti sodbo z dne 8. septembra 2009 v zadevi Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07, ZOdl., str. I-7633, točka 51 in navedena sodna praksa).

⁸⁶ Nacionalna ureditev v zadevah v postopku v glavni stvari prepoveduje uvoz, prodajo in uporabo tujih dekodirnih naprav na nacionalnem ozemlju, ki dajejo dostop do storitev satelitskega radiodifuznega oddajanja, ki izvira iz druge države članice.

⁸⁷ Toda ker je dostop do storitev satelitskega prenosa, kot so te v zadevah v postopku v glavni stvari, pogojen s posedovanjem take naprave, za dobavo katere velja pogodbeni omejitvi, na podlagi katere je mogoče navedeno napravo uporabljati le na ozemlju države članice oddajanja, zadevna nacionalna ureditev nasprotuje temu, da te storitve prejemajo osebe, ki nimajo prebivališča v državi članici oddajanja, v tem primeru v Združenem kraljestvu. Zato je učinek navedene ureditve preprečevanje dostopa tem osebam do navedenih storitev.

⁸⁸ Ovira za prejetje teh storitev gotovo izhaja najprej iz pogodb, sklenjenih med RTV-organizacijami in njihovimi strankami, ki odražajo klavzule o ozemeljski omejitvi, ki jih vsebujejo pogodbe, sklenjene med temi organizacijami in imetniki pravic intelektualne lastnine. Ker pa navedena ureditev tem omejitvam priznava pravno varstvo in nalaga njihovo spoštovanje pod grožnjo civilnih in denarnih sankcij, sama omejuje svobodo opravljanja storitev.

- 89 Zato obravnavana zakonodaja pomeni omejitev svobode opravljanja storitev, ki je prepovedana s členom 56 PDEU, razen če jo je mogoče objektivno utemeljiti.

iii) Utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev s ciljem varstva pravic intelektualne lastnine

– Stališča, predložena Sodišču

- 90 Združenje FAPL in drugi, družba MPS, vlada Združenega kraljestva in francoska ter italijanska vlada navajajo, da je mogoče omejitev zakonodaje v postopku v glavni stvari utemeljiti ob upoštevanju pravic imetnikov pravic intelektualne lastnine, ker naj bi bila potrebna za zagotovitev varstva ustreznega plačila tem imetnikom, pri čemer se glede tega plačila predpostavlja, da ga imajo ti pravico zahtevati za uporabo njihovih del ali drugih predmetov, ki so varovani v kateri koli državi članici, ter v zvezi z njimi dovoliti geografsko opredeljeno izključno pravico.

- 91 V zvezi s tem navedeni zlasti menijo, da imetnik pravic intelektualne lastnine brez kakršnega koli varstva te geografsko opredeljene izključne pravice ne bi mogel več dobiti ustreznih plačil za licence od RTV-organizacij, ker bi neposredni prenos športnih dogodkov izgubil del vrednosti. RTV-organizacije se dejansko ne bi zanimale za pridobitev licenc zunaj ozemlja države članice oddajanja. Pridobitev licence za vsa nacionalna ozemlja, kjer prebivajo morebitne stranke, finančno ne bi bilo zanimivo zaradi zelo visoke cene teh licenc. Tako bi te organizacije pridobile licence za prenos zadevnih del na ozemlju ene same države članice. Pripravljene bi bile torej plačati znatno doplačilo pod pogojem, da jim je zagotovljena geografsko opredeljena

izključna pravica, ker bi jim ta omogočala, da se razlikujejo od konkurentov in tako pritegnejo dodatne stranke.

- ⁹² Družba QC Leisure in drugi, K. Murphy, Komisija in Nadzorni organ EFTE trdijo, da taka omejitev svobode opravljanja storitev radiodifuznega oddajanja ni utemeljena, ker vodi v razdelitev notranjega trga.

– Odgovor Sodišča

- ⁹³ Za preučitev utemeljitve omejitve, kot je ta v zadevah v postopku v glavni stvari, je treba spomniti, da omejitve temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbo, ni mogoče utemeljiti, če ne ustreza nujnim razlogom v splošnem interesu, če ni primerna za uresničitev cilja, ki mu sledi, in ne prekorači okvirov, ki so potrebni za njegovo doseganje (glej v tem smislu sodbo z dne 5. marca 2009 v zadevi UTECA, C-222/07, ZOdl., str. I-1407, točka 25 in navedena sodna praksa).
- ⁹⁴ Glede utemeljitev, ki jih je mogoče sprejeti, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je mogoče tako omejitve utemeljiti zlasti z nujnimi razlogi v splošnem interesu, ki vključujejo varstvo pravic intelektualne lastnine (glej v tem smislu sodbi z dne 18. marca 1980 v zadevi Coditel in drugi, imenovano „Coditel I“, I, 62/79, Recueil, str. 881, točki 15 in 16, in z dne 20. januarja 1981 v združenih zadevah Musik-Vertrieb membran in K-tel International, 55/80 in 57/80, Recueil, str. 147, točki 9 in 12).

- 95 Tako je najprej treba določiti, ali se lahko združenje FAPL sklicuje na take pravice, ki lahko utemeljijo okoliščino, da nacionalna zakonodaja v postopku v glavni stvari uva-ja varstvo v njegovo korist, ki pomeni omejitev svobode opravljanja storitev.
- 96 V zvezi s tem je treba poudariti, da se združenje FAPL ne more sklicevati na avtorsko pravico na samih tekmah Premier League, ker jih ni mogoče opredeliti kot delo.
- 97 Zato da bi se zadevna vsebina tako opredelila, mora biti dejansko izvirna v smislu, da je avtorjeva lastna intelektualna stvaritev (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2009 v zadevi Infopaq International, C-5/08, ZOdl., str. I-6569, točka 37).
- 98 Športnih dogodkov torej ni mogoče šteti za intelektualne stvaritve, ki jih je mogoče opredeliti kot dela v smislu Direktive o avtorski pravici. To velja zlasti za nogometne tekme, za katere veljajo pravila igre, ki ne omogočajo ustvarjalne svobode v smislu avtorske pravice.
- 99 V teh okoliščinah teh tekem ni mogoče varovati na podlagi avtorske pravice. Poleg tega ni sporno, da jih pravo Unije ne varuje na nobeni drugi podlagi na področju intelektualne lastnine.
- 100 Glede na navedeno so športni dogodki kot taki edinstveni in v tem delu izvirni, kar jih lahko spremeni v vsebino, ki si zasluži varstvo, primerljivo z varstvom del, pri čemer to varstvo lahko po potrebi podelijo različne notranje pravne ureditve.

- 101 V zvezi s tem je treba poudariti, da v skladu s členom 165(1), drugi pododstavek, PDEU Unija prispeva k spodbujanju evropske razsežnosti v športu ob upoštevanju njegove posebne narave, na prostovoljstvu temelječih struktur ter njegove družbene in vzgojne vloge.
- 102 V teh okoliščinah je državam članicam dovoljeno varovati športne dogodke, po potrebi zaradi varstva intelektualne lastnine, s sprejetjem posebne nacionalne zakonodaje ali tako, da tem dogodkom ob spoštovanju prava Unije priznajo varstvo s pogodbami, sklenjenimi med osebami, ki imajo pravico dajati javnosti na razpolago avdiovizualno vsebino navedenih dogodkov, in osebami, ki želijo prenašati to vsebino javnosti po svoji izbiri.
- 103 Glede tega je treba dodati, da je zakonodajalec Unije v delu, v katerem se v uvodni izjavi 21 Direktive 97/36 sklicuje na dogodke, ki jih organizira prireditelj, ki je pravno upravičen prodajati pravice, ki iz take prireditve izhajajo, upošteval, da država članica uporabi to možnost.
- 104 Zato pravo Unije, če je namen zadevne nacionalne ureditve zagotoviti varstvo športnih dogodkov – kar preveri predložitveno sodišče – temu varstvu načeloma ne nasprotuje in taka ureditev lahko utemelji omejitev svobode opravljanja storitev, kot je ta v postopku v glavni stvari.
- 105 Vendar taka omejitev še vedno ne sme preseči okvirov, ki so potrebni, da se doseže cilj varstva zadevne intelektualne lastnine (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo UTECA, točki 31 in 36).

- 106 V zvezi s tem je treba spomniti, da so izjeme od načela prostega pretoka dovoljene le toliko, kot so upravičene za varovanje pravic, ki so poseben predmet zadevne intelektualne lastnine (glej v tem smislu sodbo z dne 23. oktobra 2003 v zadevi Rioglass in Transremar, C-115/02, Recueil, str. I-12705, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 107 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je namen tega posebnega predmeta zlasti to, da se imetnikom zadevnih pravic zagotovi varstvo možnosti gospodarskega izkoriščanja dajanja varovane vsebine v promet ali na razpolago z dajanjem licenc proti plačilu (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Musik-Vertrieb membran in K-tel International, točka 12, in sodbo z dne 20. oktobra 1993 v združenih zadevah Phil Collins in drugi, C-92/92 in C-326/92, Recueil, str. I-5145, točka 20).
- 108 Ugotoviti pa je treba, da tak poseben predmet imetnikom zadevnih pravic ne zagotavlja možnosti zahtevati najvišjega plačila. V skladu s tem predmetom jim je dejansko zagotovljena – kot je navedeno v uvodni izjavi 10 Direktive o avtorski pravici in uvodni izjavi 5 Direktive o sorodnih pravicah – le primerna nagrada za vsako uporabo varovane vsebine.
- 109 Zato da bi bila taka nagrada primerna, mora torej biti v primernem razmerju z ekonomsko vrednostjo storitve. Zlasti mora biti v primernem razmerju z resničnim ali potencialnim številom oseb, ki jo uživajo ali jo želijo uživati (glej po analogiji sodbi z dne 22. septembra 1998 v zadevi FDV, C-61/97, Recueil, str. I-5171, točka 15, in z dne 11. decembra 2008 v zadevi Kanal 5 in TV 4, C-52/07, ZOdl., str. I-9275, točke od 36 do 38).
- 110 Tako mora biti na področju televizijskega razširjanja programske vsebine ta nagrada zlasti – kot je potrjeno v uvodni izjavi 17 Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju – v primernem razmerju z vidiki zadevnih oddaj, kot so njihovo dejansko občinstvo, potencialno občinstvo in jezikovna različica (glej v tem smislu sodbo z dne

14. julija 2005 v zadevi Lagardère Active Broadcast, C-192/04, ZOdl., str. I-7199, točka 51).

- 111 V teh okoliščinah je treba najprej poudariti, da imetniki pravic v postopku v glavni stvari prejemajo plačilo za radiodifuzno oddajanje vsebine, ki je varovana v državi članici oddajanja, v kateri se šteje, da je bilo v skladu s členom 1(2)(b) Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju opravljeno dejanje oddajanja in v kateri je torej treba plačati ustrezno plačilo.
- 112 Dalje je treba poudariti, da če se imetniki zadevnih pravic in RTV-organizacije dogovorijo o takem plačilu pri prodaji na javni dražbi, nič ne nasprotuje temu, da imetnik zadevnih pravic ob tej priložnosti zahteva znesek, ki upošteva dejansko in potencialno občinstvo v državi članici oddajanja in kateri koli drugi državi članici, v katerih se enako sprejemajo programi, ki vključujejo varovano vsebino.
- 113 V zvezi s tem je treba zlasti spomniti, da je sprejem satelitskega radiodifuznega oddajanja, kot je ta v postopku v glavni stvari, pogojen s posedovanjem dekodirne naprave. Zato je z izredno natančnostjo mogoče določiti vse televizijske gledalce, ki so del dejanskega in potencialnega občinstva zadevne oddaje, torej televizijske gledalce, ki imajo prebivališče znotraj in zunaj države članice oddajanja.
- 114 Končno, glede doplačila RTV-organizacij za podelitev geografsko opredeljene izključne pravice zagotovo ni izključeno, da ustrezno plačilo izraža tudi posebnost zadevnih oddaj, in sicer njihovo geografsko opredeljeno izključno pravico, tako da je na tej podlagi mogoče plačati doplačilo.

- 115 Glede na navedeno je tako doplačilo v zadevi plačano imetnikom zadevnih pravic za zagotovitev absolutne izključne pravice na določenem območju, ki lahko povzroči umetne razlike v cenah med razdeljenimi nacionalnimi trgi. Taka razdelitev in umetna razlika v cenah, ki izvira iz tega, torej nista združljivi z osnovnim ciljem Pogodbe, ki je vzpostavitev notranjega trga. V teh okoliščinah navedenega plačila ni mogoče šteti za del ustreznega plačila, ki ga je treba zagotoviti imetnikom zadevnih pravic.
- 116 Zato plačilo takega doplačila preseže okvire, ki so potrebni za zagotovitev imetnikom ustreznega plačila.
- 117 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da omejitev, ki jo pomeni prepoved uporabe tujih dekodirnih naprav, ni utemeljena glede na cilj varstva pravic intelektualne lastnine.
- 118 Zgoraj navedena sodba Coditel I, na katero so se sklicevali združenje FAPL in drugi ter družba MPS v utemeljitev svojih trditev, ne ovrže te ugotovitve. Sodišče je v točki 16 navedene sodbe zagotovo presodilo, da pravila Pogodbe načeloma ne morejo ovirati geografskih meja, o katerih se sporazumejo stranke pogodb o prenosu pravic intelektualne lastnine za varstvo avtorja in tistih, ki imajo pravico, in da samo dejstvo, da zadevne geografske meje morebiti ustrezajo mejam držav članic, ne zahteva drugačnega mnenja.
- 119 Vendar te ugotovitve spadajo v okvir, ki ni primerljiv z okvirjem zadev v postopku v glavni stvari. Družbe kabelske televizije so v zadevi, ki je pripeljala do zgoraj navedene sodbe Coditel I, dejansko izvedle priobčitev dela javnosti, ne da bi imele v državi

članici, iz katere je izvirala ta priobčitev, dovoljenje imetnikov zadevnih pravic in ne da bi jim plačale nagrado.

¹²⁰ Nasprotno, RTV-organizacije v zadevah v postopku v glavni stvari opravljajo dejanja priobčitve javnosti v državi članici oddajanja, ki je država članica, iz katere izvira ta priobčitev, z dovoljenjem imetnikov zadevnih pravic in za plačilo tem imetnikom, pri čemer se lahko pri plačilu poleg tega upošteva dejansko in potencialno občinstvo drugih držav članic.

¹²¹ Končno je treba upoštevati razvoj prava Unije, ki se je zgodil predvsem zaradi sprejetja Direktive o televiziji brez meja in Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju, katerih namen je zagotoviti prehod z nacionalnih trgov na enotni trg produkcije in distribucije programov.

iv) Utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev s ciljem spodbujanja navzočnosti javnosti na nogometnih stadionih

¹²² Združenje FAPL in drugi ter družba MPS podredno trdijo, da je omejitev v postopku v glavni stvari potrebna za zagotovitev spoštovanja tako imenovanega pravila časa izključitve, ki prepoveduje radiodifuzno oddajanje nogometnih tekem v Združenem kraljestvu ob sobotah popoldne. Cilj tega pravila naj bi bil spodbujanje navzočnosti javnosti na stadionih med nogometnimi tekmami, zlasti tistimi, pri katerih sodelujejo nižje nogometne lige, ker se po mnenju združenja FAPL in drugih ter družbe MPS posebni cilj ne more doseči, če bi lahko gledalci v Združenem kraljestvu prosto gledali tekme Premier League, ki jih RTV-organizacije oddajajo iz drugih držav članic.

123 V zvezi s tem tudi ob predpostavki, da lahko cilj spodbujanja te navzočnosti javnosti na stadionih utemelji omejitve temeljnih svoboščin, zadostuje navesti, da je mogoče spoštovanje navedenega pravila vsekakor zagotoviti s pogodbeno omejitvijo v licenčni pogodbi med imetniki pravic in RTV-organizacijami, v skladu s katero te organizacije ne bi smele prenašati teh tekem Premier League v času izključitve. Ni torej sporno, da tak ukrep manj posega v temeljne svoboščine kot uporaba omejitve v postopku v glavni stvari.

124 Torej omejitve, ki jo pomeni prepoved uporabe tujih dekodirnih naprav, ni mogoče utemeljiti s ciljem spodbujanja navzočnosti javnosti na nogometnih stadionih.

125 Glede na vse navedeno je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člen 56 PDEU razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, ki v tej državi članici prepoveduje uvoz, prodajo in uporabo tujih dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do kodirane storitve satelitskega radiodifuznega oddajanja, ki izvira iz druge države članice in vključuje vsebino, ki jo varuje ureditev prve države.

b) Uporaba tujih dekodirnih naprav po navedbi lažne identitete in lažnega naslova ter uporaba teh naprav v komercialne namene (točka (c) osmega vprašanja v zadevi C-403/08 ter točki (ii) in (iii) šestega vprašanja v zadevi C-429/08)

126 Predložitveni sodišči s tema vprašanjema v bistvu sprašujeta, ali ugotovitev, navedeno v točki 125 te sodbe, ovržejo okoliščine, da je bila tuja dekodirna naprava po eni strani

pridobljena ali aktivirana z navedbo lažne identitete in lažnega naslova z namenom zaobiti zadevno ozemeljsko omejitev v zadevah v postopku v glavni stvari ter da se po drugi strani ta naprava uporablja v komercialne namene, čeprav bi se lahko uporabljala le v zasebne namene.

- 127 Prva okoliščina lahko zagotovo vpliva na pogodbeno razmerja med pridobiteljem, ki je navedel lažno identiteto in lažni naslov, ter osebo, ki dobavi navedeno napravo, pri čemer lahko ta od navedenega pridobitelja zahteva zlasti odškodnino in obresti, če bi ji lažna identiteta in lažni naslov, ki ju je navedel, povzročili škodo ali bi bila zato odgovorna organizaciji, kot je združenje FAPL. Nasprotno, taka okoliščina ne ovrže ugotovitve iz točke 125 te sodbe, ker ne vpliva na število uporabnikov, ki so plačali za sprejem programov.
- 128 Enako velja za drugo okoliščino, če se dekodirna naprava uporabi v komercialne namene, čeprav bi se lahko uporabila le v zasebne namene.
- 129 V zvezi s tem je treba pojasniti, da nič ne nasprotuje temu, da se znesek dogovorjenega plačila med imetniki zadevnih pravic in RTV-organizacijami izračuna glede na to, da nekatere stranke uporabljajo dekodirne naprave v komercialne namene, druge pa v zasebne namene.
- 130 RTV-organizacija lahko s prenosom te okoliščine na svoje stranke tako zahteva drugačno plačilo za dostop do njenih storitev, odvisno od tega, ali ta dostop sledi komercialnim ali zasebnim namenom.

¹³¹ Tveganje, da nekatere osebe uporabijo tuje dekodirne naprave v nasprotju z njihovim namenom, je torej primerljivo s tveganjem, ki nastane ob uporabi dekodirnih naprav v povsem nacionalnih položajih, kadar jih uporabijo stranke s prebivališčem na ozemlju države članice oddajanja. V teh okoliščinah zgoraj navedena druga okoliščina ne utemeljuje ozemeljske omejitve svobode opravljanja storitev in zato ne ovrže ugotovitve iz točke 125 te sodbe.

¹³² Glede na navedeno je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da ugotovitve iz točke 125 te sodbe ne ovrže niti okoliščina, da je bila tuja dekodirna naprava pridobljena ali aktivirana z navedbo lažne identitete in lažnega naslova z namenom zaobiti zadevno ozemeljsko omejitev, niti okoliščina, da se ta naprava uporablja v komercialne namene, čeprav se lahko uporablja le v zasebne namene.

c) Druga vprašanja v zvezi s prostim pretokom (drugi del devetega vprašanja v zadevi C-403/08 in sedmo vprašanje v zadevi C-429/08)

¹³³ Ob upoštevanju odgovorov na točko (b) osmega vprašanja in na prvi del devetega vprašanja v zadevi C-403/08 ter na točko (i) šestega vprašanja v zadevi C-429/08 ni treba preučiti niti drugega dela devetega vprašanja v zadevi C-403/08 niti sedmega vprašanja v zadevi C-429/08.

4. Pravila PEU na področju konkurence

- ¹³⁴ Predložitveni sodišči z desetim vprašanjem v zadevi C-403/08 in osmim vprašanjem v zadevi C-429/08 v bistvu sprašujeta, ali klavzule pogodbe o izključni licenci, sklenjene med imetnikom pravic intelektualne lastnine in RTV-organizacijami pomenijo oviro za konkurenco, ki je prepovedana s členom 101 PDEU, saj tej organizaciji nalagajo obveznost, da ne priskrbi dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do varovane vsebine tega imetnika zunaj ozemlja, ki ga pokriva zadevna licenčna pogodba.
- ¹³⁵ Najprej je treba spomniti, da se prepoved iz člena 101(1) PDEU uporablja za sporazum, če je njegov cilj ali posledica preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence. Alternativna povezava med njima pomeni, da najprej je treba ugotoviti, ali je izpolnjeno eno samo merilo – v teh zadevah cilja sporazuma. Šele podredno, če analiza določb sporazuma ne izkaže zadostne škodljivosti za konkurenco, je treba preučiti posledice, sporazum pa je mogoče prepovedati le na podlagi elementov, ki izkazujejo, da je bila konkurenca dejansko preprečena ali znatno omejena ali izkrivljena (glej v tem smislu sodbi z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi, C-8/08, ZOdl., str. I-4529, točka 28, in z dne 6. oktobra 2009 v združenih zadevah GlaxoSmithKline Services in drugi proti Komisiji in drugim, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P in C-519/06 P, ZOdl., str. I-9291, točka 55).
- ¹³⁶ Za presojo morebitnega protikonkurenčnega cilja sporazuma je torej treba upoštevati vsebino njegovih določb, cilje, ki se želijo z njim doseči, ter pravni in gospodarski okvir, v katerega spada (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo GlaxoSmithKline Services in drugi proti Komisiji in drugim, točka 58 in navedena sodna praksa).

- 137 Glede licenčnih pogodb o pravicah intelektualne lastnine iz sodne prakse Sodišča izhaja, da sama okoliščina, ki kaže na to, da je imetnik pravic podelil izključno pravico radiodifuznega oddajanja varovane vsebine iz ene države članice le enemu imetniku licence in torej prepovedal njeno oddajanje drugim v določenem obdobju, ne zado-
 stuje za ugotovitev, da ima tak sporazum protikonkurenčni cilj (glej v tem smislu
 sodbo z dne 6. oktobra 1982 v zadevi Coditel in drugi, imenovani „Coditel II“, 262/81,
 Recueil, str. 3381, točka 15).
- 138 V teh okoliščinah in v skladu s členom 1(2)(b) Direktive o satelitskem radiodifuznem
 oddajanju lahko imetnik pravic podeli izključno pravico satelitskega radiodifuznega
 oddajanja v določenem obdobju za vsebino, ki je varovana v eni državi članici oddaja-
 nja ali več državah članicah, načeloma le enemu imetniku licence.
- 139 Glede na navedeno je v zvezi z ozemeljskimi omejitvami uresničevanja take pravice
 treba spomniti, da lahko sporazum, s katerim se postavijo pregrade na nacionalnih
 trgih, v skladu s sodno prakso Sodišča ogroža cilje Pogodbe za doseg integracije teh
 trgov v vzpostavitev enotnega trga. Tako je glede sporazumov, katerih namen je pre-
 deliti nacionalne trge po nacionalnih mejah ali otežiti prodor na nacionalne trge, nače-
 loma treba šteti, da je njihov cilj omejevanje konkurence v smislu člena 101(1) PDEU
 (glej po analogiji na področju zdravil sodbo z dne 16. septembra 2008 v združenih
 zadevah Sot. Lélos kai Sia in drugi, od C-468/06 do C-478/06, ZOdl., str. I-7139, toč-
 ka 65, in zgoraj navedeno sodbo GlaxoSmithKline Services in drugi proti Komisiji in
 drugim, točki 59 in 61).
- 140 Ker je to sodno prakso mogoče v celoti prenesti na področje čezmejnega opravlja-
 nja storitev radiodifuznega oddajanja in kot izhaja zlasti iz točk od 118 do 121 te
 sodbe, je treba ugotoviti, da če je namen licenčne pogodbe prepovedati ali omeji-
 ti čezmejno opravljanje storitev radiodifuznega oddajanja, se šteje, da je njegov cilj

omejevanje konkurence, razen če druge okoliščine, ki se uporabljajo v njegovem ekonomskem in pravnem okviru, ne dopuščajo ugotovitve, da tak sporazum ne more škoditi konkurenci.

- ¹⁴¹ Sama podelitev izključnih licenc za prenos tekem Premier League v zadevah v postopku v glavni stvari ni sporna. Ti zadevi se dejansko nanašata samo na dodatne obveznosti, katerih namen je zagotoviti spoštovanje ozemeljskih omejitev izkoriščanja teh licenc, ki jih vsebujejo klavzule pogodb, sklenjenih med imetniki pravic in zadevnimi RTV-organizacijami, in sicer obveznost teh organizacij, da ne dobavijo dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do varovane vsebine za njeno uporabo zunaj ozemlja, ki ga pokriva zadevna licenčna pogodba.
- ¹⁴² V zvezi s temi klavzulami je treba po eni strani ugotoviti, da izdajateljem televizijskih programov prepovedujejo vsakršno čezmejno opravljanje storitev v zvezi s temi tekmami, kar omogoča, da se posameznemu izdajatelju televizijskega programa podeli absolutna izključna pravica na območju, ki je pokrito z njegovo licenco, in da se tako odpravi vsa konkurenca med različnimi izdajatelji televizijskih programov na področju navedenih storitev.
- ¹⁴³ Po drugi strani se združenje FAPL in drugi ter družba MPS niso sklicevali na nobeno ekonomsko in pravno okoliščino teh klavzul, ki bi omogočala ugotovitev, da te klavzule kljub preudarkom, navedenim v prejšnji točki, ne morejo škoditi konkurenci in zato nimajo protikonkurenčnega cilja.
- ¹⁴⁴ Ker imajo navedene klavzule pogodb o izključni licenci protikonkurenčni cilj, je treba v teh okoliščinah ugotoviti, da pomenijo oviro za konkurenco, ki je prepovedana v smislu člena 101(1) PDEU.

¹⁴⁵ Dodati je treba, da čeprav se odstavek 1 člena 101 PDEU načeloma ne uporablja za sporazume, ki spadajo v kategorije, določene v odstavku 3 tega člena, se domneva o neuporabi odstavka 1 člena 101 PDEU ne postavlja, ker klavzule licenčnih pogodb, kot so te v postopkih v glavni stvari, niso v skladu z zahtevami, ki so določene v navedenem odstavku 1, iz razlogov, ki so bili pojasnjeni v točkah od 105 do 124 te sodbe.

¹⁴⁶ Glede na navedeno je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da klavzule v pogodbi o izključni licenci, sklenjeni med imetnikom pravic intelektualne lastnine in RTV-organizacijo, pomenijo oviro za konkurenco, ki je prepovedana s členom 101 PDEU, saj tej organizaciji nalagajo obveznost, da ne dobavi dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do varovane vsebine tega imetnika za njeno uporabo zunaj ozemlja, ki ga pokriva ta licenčna pogodba.

B – Pravila v zvezi z uporabo programov po njihovem sprejemu

1. Uvodne ugotovitve

¹⁴⁷ Z drugim delom vprašanj za predhodno odločanje se sprašuje, ali je sprejem programov, ki vključujejo tekme Premier League in povezana dela, omejen na podlagi direktiv o avtorski pravici in o sorodnih pravicah, ker vodi v reprodukcije teh del

v pomnilniku satelitskega sprejemnika ali na televizijskem zaslonu in ker zadevni lastniki gostišč prikazujejo navedena dela v javnosti.

- ¹⁴⁸ V zvezi s tem je treba spomniti, da se lahko, kot je razvidno iz točk 37 in 56 te sodbe, na pravice intelektualne lastnine v zvezi s televizijskimi programi, kot so ti v postopkih v glavni stvari, sklicujeta dve kategoriji oseb, in sicer avtorji zadevnih del in RTV-organizacije.
- ¹⁴⁹ Prvič, avtorji se lahko sklicujejo na avtorsko pravico, ki je povezana z deli, ki se izkoriščajo v okviru navedenih programov. V zadevah v postopku v glavni stvari ni sporno, da se lahko združenje FAPL sklicuje na avtorsko pravico na različnih delih, vključenih v te programe, ki se oddajajo radiodifuzno, in sicer zlasti na avtorsko pravico na uvodni sekvenci, na himni Premier League, na vnaprej posnetih filmih, ki prikazujejo najpomembnejše trenutke nedavnih tekem Premier League, ali na različnih grafikah.
- ¹⁵⁰ Drugič, RTV-organizacije, kot je družba Multichoice Hellas, se lahko sklicujejo na pravico do snemanja njihovih oddaj, določeno v členu 7(2) Direktive o sorodnih pravicah, ali na pravico do priobčitve njihovih oddaj javnosti, navedeno v členu 8(3) te direktive, ali na pravico do reproduciranja njihovih oddaj, ki je potrjena v členu 2(e) Direktive o avtorski pravici.
- ¹⁵¹ Glede na navedeno se vprašanja, ki so bila postavljena v zadevah v postopku v glavni stvari, ne nanašajo na take pravice.

152 V teh okoliščinah je treba preučitev Sodišča omejiti na člene 2(a), 3(1) in 5(1) Direktive o avtorski pravici, ki varuje avtorsko pravico na delih, ki se izkoriščajo v okviru televizijskih programov v postopkih v glavni stvari, in sicer zlasti na avtorsko pravico na uvodni sekvenci, na himni Premier League, na vnaprej posnetih filmih, ki prikazujejo najpomembnejše trenutke nedavnih tekem Premier League, ali na različnih grafikah.

2. Pravica do reproduciranja, določena v členu 2(a) Direktive o avtorski pravici (četrto vprašanje v zadevi C-403/08)

153 Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(a) Direktive o avtorski pravici razlagati tako, da je pravica do reproduciranja razširjena na ustvarjanje prehodnih odlomkov del v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu, ki si sledijo in se takoj izbrišejo ter nadomestijo z naslednjimi odlomki. V tem okviru sprašuje zlasti, ali mora opraviti presojo v zvezi z vsemi odlomki, ki tvorijo celoto, ali samo v zvezi z odlomki, ki obstajajo v nekem trenutku.

154 Najprej je treba spomniti, da je pojem „reproduciranje“ iz člena 2 navedene direktive pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati v vsej Uniji neodvisno in enotno (zgoraj navedena sodba Infopaq International, točke od 27 do 29).

155 Glede njegove vsebine je bilo v točki 96 te sodbe že poudarjeno, da je avtorsko pravico v smislu navedenega člena 2(a) mogoče uporabljati le v zvezi s predmetom, ki je avtorjeva lastna intelektualna stvaritev (zgoraj navedena sodba Infopaq International, točka 37).

- 156 Sodišče je tako pojasnilo, da so različni deli dela zaščiteni na podlagi navedene določbe, če vsebujejo nekatere elemente, ki so izraz lastne intelektualne stvaritve avtorja tega dela (zgoraj navedena sodba Infopaq International, točka 39).
- 157 To pomeni, da je treba preučiti celoto, sestavljeno iz odlomkov, ki se hkrati reproducirajo – in torej obstajajo v nekem trenutku – da bi se preverilo, ali vsebujejo take elemente. Če je odgovor pritrdilen, je treba to celoto opredeliti kot delno reproduciranje v smislu člena 2(a) Direktive o avtorski pravici (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Infopaq International, točki 45 in 46). V zvezi s tem ni upoštevno, ali je delo reproducirano z uporabo linearnih odlomkov, ki so lahko kratkotrajnega obstoja, ker se takoj izbrišejo v okviru tehnološkega procesa.
- 158 Predložitveno sodišče mora glede na navedeno presoditi, ali ustvarjanje začasnih odlomkov del v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu vodi v reproduciranje v smislu člena 2(a) Direktive o avtorski pravici.
- 159 Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(a) Direktive o avtorski pravici razlagati tako, da je pravica do reproduciranja razširjena načasne odlomke del v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu, če ti odlomki vsebujejo nekatere elemente, ki so izraz lastne intelektualne stvaritve zadevnih avtorjev, pri čemer je treba preučiti celoto, sestavljeno iz odlomkov, ki se hkrati reproducirajo, da se preveri, ali vsebuje take elemente.

3. Izjema od pravice do reproduciranja, določena v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici (peto vprašanje v zadevi C-403/08)

- ¹⁶⁰ Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali dejanja reproduciranja, kot so ta v zadevi C-403/08, opravljena v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu, izpolnjujejo pogoje, navedene v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici, in torej, ali je mogoče ta dejanja opraviti brez dovoljenja imetnikov avtorskih pravic.

a) Uvodne ugotovitve

- ¹⁶¹ Člen 5(1) Direktive o avtorski pravici določa, da je dejanje reproduciranja izvzeto iz pravice do reproduciranja, ki jo določa člen 2 te direktive, le če izpolnjuje pet pogojev, in sicer če:

- je začasno;
- je prehodno ali spremljevalno;
- je sestavni in bistveni del tehnološkega procesa;

- je edini namen tega dejanja omogočiti prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku ali zakonito uporabo dela ali predmeta sorodnih pravic in

- navedeno dejanje nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena.

¹⁶² Iz sodne prakse izhaja, da je treba zgoraj navedene pogoje razlagati ozko, ker člen 5(1) te direktive pomeni izjemo od splošnega pravila, ki ga ta uvaja in ki zahteva, da imetnik avtorske pravice dovoli katero koli reproduciranje zaščenega dela (zgoraj navedena sodba Infopaq International, točki 56 in 57).

¹⁶³ Glede na navedeno mora razlaga navedenih pogojev omogočiti, da se ohrani polni učinek tako določene izjeme in spoštuje njen cilj, kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 31 Direktive o avtorski pravici in Skupnega stališča (ES) št. 48/2000, ki ga je sprejel Svet 28. septembra 2000 z namenom sprejetja te direktive (UL C 344, str. 1).

¹⁶⁴ Ta izjema mora v skladu s svojim ciljem torej omogočiti in zagotoviti razvoj in delovanje novih tehnologij ter pravično ravnesje pravic in interesov imetnikov pravic po eni strani in uporabnikov varovanih del, ki želijo uživati te nove tehnologije, po drugi strani.

b) Spoštovanje pogojev, določenih v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici

¹⁶⁵ Ni sporno, da zadevna dejanja reproduciranja izpolnjujejo prve tri pogoje, navedene v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici, ker so začasna, prehodna in so sestavni del tehnološkega procesa, ustvarjenega s satelitskim in televizijskim sprejemnikom, da bi se omogočil sprejem programov, ki se oddajajo radiodifuzno.

¹⁶⁶ Tako je treba presoditi le še spoštovanje četrtega in petega pogoja.

¹⁶⁷ Najprej je glede četrtega pogoja treba takoj poudariti, da namen zadevnih dejanj reproduciranja ni omogočiti prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku. Tako je treba podredno preizkusiti, ali je njihov edini namen omogočiti dovoljeno uporabo varovanega dela ali predmeta.

¹⁶⁸ V zvezi s tem, kot izhaja iz uvodne izjave 33 Direktive o avtorski pravici, uporaba velja za pravilno, kadar jo je odobril imetnik zadevne pravice ali kadar je ne omejuje veljavna ureditev.

¹⁶⁹ Ker uporabe zadevnih del v postopku v glavni stvari imetniki avtorskih pravic ne dovolijo, je treba presoditi, ali je namen zadevnih dejanj omogočiti uporabo del, ki ni omejena z veljavno ureditvijo.

- 170 Glede tega ni sporno, da ta kratkotrajna dejanja reproduciranja omogočajo pravilno delovanje satelitskega sprejemnika in televizijskega zaslona. Z vidika gledalcev omogočajo sprejem programov, ki vključujejo varovana dela.
- 171 Zgolj sprejem teh programov kot tak, in sicer njihov sprejem in predvajanje v zasebnem krogu, torej ni dejanje, ki je omejeno z ureditvijo Unije ali Združenega kraljestva, kakor je poleg tega razvidno iz besedila petega vprašanja za predhodno odločanje v zadevi C-403/08, zato je tako dejanje zakonito. Poleg tega iz točk od 77 do 132 te sodbe izhaja, da je treba tak sprejem programov šteti za zakonit v primeru programov, ki izvirajo iz druge države članice, ki ni Združeno kraljestvo, če se opravi s tujo dekodirno napravo.
- 172 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je edini namen navedenih dejanj reproduciranja omogočiti „zakonito uporabo“ del v smislu člena 5(1)(b) Direktive o avtorski pravici.
- 173 Dejanja reproduciranja, kot so ta v postopku v glavni stvari, tako izpolnjujejo četrti pogoj iz te določbe.
- 174 Končno je glede petega pogoja v tej določbi treba poudariti, da navedena dejanja reproduciranja, ki se opravijo v okviru tehnološkega procesa, omogočajo dostop do varovanih del. Ker imajo ta ekonomsko vrednost, ima dostop do njih tako nujno ekonomski pomen.

- 175 Vendar da se izjemi, določeni v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici, ne odvzame polni učinek, mora biti ta pomen tudi neodvisen v smislu, da presega gospodarske koristi, ki izhajajo zgolj iz sprejema programa, ki vključuje varovana dela, to je da presega korist, ki izhaja zgolj iz sprejema in njegovega predvajanja.
- 176 Začasna dejanja reproduciranja, opravljena v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu, so v zadevi v postopku v glavni stvari neločljiv in nesamostojen del procesa sprejema programov, ki se oddajajo radiodifuzno in ki vključujejo zadevna dela. Poleg tega se opravijo neodvisno od vpliva, celo brez zavedanja oseb, ki imajo tako dostop do varovanih del.
- 177 Zato ta začasna dejanja reproduciranja ne morejo ustvariti dodatne gospodarske koristi, ki bi presegala korist, ki izhaja zgolj iz sprejema zadevnih programov.
- 178 Torej zadevna dejanja reproduciranja v zadevi v postopku v glavni stvari nimajo neodvisnega ekonomskega pomena. Zato izpolnjujejo peti pogoj, določen v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici.
- 179 To ugotovitev, kot tudi tisto iz točke 172 te sodbe, potrjuje cilj te določbe, katere namen je zagotoviti razvoj in delovanje novih tehnologij. Če se zadevna dejanja ne bi štela za skladna s pogoji, določenimi v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici, bi bil vsem gledalcem, ki uporabljajo sodobne naprave, ki za svoje delovanje potrebujejo

izvršitev navedenih dejanj reproduciranja, dejansko onemogočen sprejem programov, ki vključujejo dela, ki se oddajajo radiodifuzno, brez dovoljenja imetnikov avtorskih pravic. To bi torej oviralo, celo ohromilo širjenje in dejanski prispevek novih tehnologij, v nasprotju z voljo zakonodajalca Unije, kot je izražena v uvodni izjavi 31 Direktive o avtorski pravici.

- ¹⁸⁰ Ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da dejanja reproduciranja, kot so ta v postopku v glavni stvari, izpolnjujejo vseh pet pogojev, navedenih v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici.
- ¹⁸¹ Za sklicevanje na izjemo, določeno v navedeni določbi, morajo ta dejanja izpolnjevati tudi pogoje iz člena 5(5) Direktive o avtorski pravici. V zvezi s tem zadostuje ugotoviti, da ob upoštevanju ugotovitev v točkah od 163 do 179 te sodbe navedena dejanja izpolnjujejo tudi te pogoje.
- ¹⁸² Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da dejanja reproduciranja, kot so ta v zadevi C-403/08, opravljena v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizij-skem zaslonu, izpolnjujejo pogoje, navedene v členu 5(1) Direktive o avtorski pravici, in jih je zato mogoče izvesti brez dovoljenja imetnikov zadevnih avtorskih pravic.

4. „Priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici (šesto vprašanje v zadevi C-403/08)

- 183 Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici razlagati tako, da zajema prenos del, ki se oddajajo radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov strankam, ki so v gostišču.
- 184 Najprej je treba navesti, da člen 3(1) Direktive o avtorski pravici ne daje pojasnila glede pojma „priobčitev javnosti“ (sodba z dne 7. decembra 2006 v zadevi SGAE, C-306/05, ZOdl., str. I-11519, točka 33).
- 185 V teh okoliščinah in v skladu z ustaljeno sodno prakso je treba ugotoviti njegov pomen in obseg glede na cilje, ki jih uresničuje ta direktiva, ter besedilo, v katero se uvršča razlagana določba (zgoraj navedena sodba SGAE, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 186 V zvezi s tem je najprej treba spomniti, da je glavni cilj Direktive o avtorski pravici vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev, kar jim omogoči ustrezno plačilo za uporabo njihovih del, še posebej pri priobčitvi javnosti. Torej je treba pojem priobčitve javnosti razumeti široko, kot je poleg tega izrecno navedeno v uvodni izjavi 23 te direktive (glej zgoraj navedeno sodbo SGAE, točka 36).

- 187 Dalje je treba ugotoviti, da navedena direktiva v skladu z uvodno izjavo 20 temelji na načelih in pravilih, ki so bila že določena z veljavnimi direktivami na področju intelektualne lastnine, kot je Direktiva 92/100, ki je bila kodificirana z Direktivo o sorodnih pravicah (glej zgoraj navedeno sodbo Infopaq International, točka 36).
- 188 V teh okoliščinah ter ob upoštevanju zahtev po enotnosti prava Unije in njegove skladnosti morajo imeti pojmi, ki jih uporabljajo vse te direktive, enak pomen, razen če zakonodajalec Unije v posebnem zakonodajnem okviru ni izrazil drugačne volje.
- 189 Končno, navedeni člen 3(1) je treba razlagati kolikor mogoče ob upoštevanju mednarodnega prava, zlasti Bernske konvencije in Pogodbe o avtorski pravici. Namen Direktive o avtorski pravici je dejansko izvedba te pogodbe, ki v členu 1(4) zavezuje pogodbenice, da morajo upoštevati člene od 1 do 21 Bernske konvencije. Enaka obveznost je poleg tega določena v členu 9(1) Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE, točke 35, 40 in 41 in navedena sodna praksa).
- 190 Pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici je treba razlagati glede na te tri elemente in presoditi, ali zajema prenos del, ki se oddajajo radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov strankam, ki so v gostišču.
- 191 Najprej glede pojma priobčitve iz člena 8(3) Direktive o sorodnih pravicah in členov 2(g) ter člena 15 Pogodbe o izvedbah in fonogramih izhaja, da ta pojem vključuje

„to, da zvoki ali nadomestki zvokov, posneti na fonogramih, postanejo slišni javnosti“, in da zajema radiodifuzno oddajanje ali „kakšno drugo javno priobčitev“.

¹⁹² Natančneje, in kot je izrecno navedeno v členu 11a(1)(iii) Bernske konvencije, navedeni pojem zajema priobčitev po zvočniku ali kakršnikoli drugi podobni napravi za prenos znakov, zvokov ali slik, tako da – v skladu z obrazložitvenim memorandumom k predlogu Direktive o avtorski pravici (COM(97) 628 konč.) – zajema komunikacijsko sredstvo, kot je prikazovanje del na zaslonu.

¹⁹³ V teh okoliščinah, in ker zakonodajalec Unije ni izrazil drugačne volje glede razlage tega pojma v Direktivi o avtorski pravici ter še posebej v njenem členu 3 (glej točko 188 te sodbe), je treba pojem priobčitve razumeti široko, tako da se nanaša na katerikoli prenos varovanih del, ne glede na uporabljeno sredstvo ali tehnološki proces.

¹⁹⁴ Sodišče je na podlagi take razlage že presodilo, da lastnik hotela stori dejanje priobčitve, če ob popolnem poznavanju zadeve s posredovanjem sprejetega signala, ki je nosilec varovanih del, v hotelske sobe strankam omogoči dostop do del, ki se oddajajo radiodifuzno prek televizijskih sprejemnikov. Sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da tako posredovanje ne pomeni zgolj tehničnega sredstva za zagotovitev ali izboljšanje sprejemanja prvotnega oddajanja na območju, ki ga zajema, temveč dejanje brez katerega njegove stranke, ki so znotraj tega območja, ne morejo uživati del, ki se oddajajo radiodifuzno (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE, točka 42).

- 195 Lastnik gostišča v zadevi C-403/08 namerno dovoli strankam, navzočim v tem lokalu, da dostopijo do programa, ki vključuje varovana dela, ki se oddaja radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov, pri čemer brez posredovanja tega lastnika njegove stranke ne morejo uživati del, ki se oddajajo radiodifuzno, čeprav so na območju, ki ga pokriva navedeni program. Okoliščine takega dejanja so tako primerljive z okoliščinami, ki so predmet navedene sodbje SGAE.
- 196 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da lastnik gostišča izvede priobčitev, če zavestno posreduje dela, ki se oddajajo radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov strankam, ki so v tem lokalu.
- 197 Da bi se v okoliščinah zadeve v postopku v glavni stvari uporabil pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici, mora biti delo, ki se oddaja radiodifuzno, posredovano tudi novi javnosti, to je javnosti, ki je imetniki varovanih del niso upoštevali, ko so dovolili njihovo uporabo za priobčitev začetni javnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE, točki 40 in 42, in sklep z dne 18. marca 2010 v zadevi *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon*, C-136/09, točka 38).
- 198 V zvezi s tem je treba spomniti, da ti avtorji z dovoljenjem radiodifuznega oddajanja njihovega dela načeloma ne upoštevajo imetnikov televizijskih sprejemnikov, ki posamezno ali v zasebnem ali družinskem krogu sprejemajo signal in spremljajo programe. Če se torej prenos dela, ki se oddaja radiodifuzno, opravi na kraju, ki je dostopen javnosti, dodatni javnosti, ki ji imetnik televizijskega sprejemnika dovoli poslušanje ali gledanje dela, je treba tako zavestno posredovanje šteti za dejanje, s katerim je zadevno delo priobčeno novi javnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE,

točka 41, in zgoraj navedeni sklep Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, točka 37).

- 199 To se zgodi, kadar lastnik gostišča posreduje dela, ki se oddajajo radiodifuzno, strankam, ki so v tem lokalu, ker so te dodatna javnost, ki je avtorji ob dovolitvi radiodifuznega oddajanja njihovih del niso upoštevali.
- 200 Da bi se zgodila priobčitev javnosti, mora biti delo, ki se oddaja radiodifuzno, poleg tega posredovano „javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve“, v smislu uvedne izjave 23 Direktive o avtorski pravici.
- 201 V zvezi s tem iz navedenega Skupnega stališča št. 48/2000 izhaja, da je to uvodno izjavo predlagal Evropski parlament, ki je v njej želel pojasniti, da priobčitev javnosti v smislu navedene direktive ne zajema pojma „neposredna javna uprizoritev in izvajanje“, ki napotuje na pojem „javna uprizoritev in izvajanje“, določen v členu 11(1) Bernske konvencije, pri čemer ta pojem zajema razlago del pred javnostjo, ki je v fizičnem in neposrednem stiku z igralcem ali izvajalcem teh del (glej vodnik k Bernski konvenciji, razlagalno listino, ki jo je pripravil SOIL, ki ni pravno zavezujoča, vendar kljub temu pripomore k razlagi navedene konvencije, kot je Sodišče navedlo v točki 41 zgoraj navedene sodbe SGAE).
- 202 V navedeni uvodni izjavi 23 je za izključitev take neposredne javne uprizoritve in izvajanja iz pojma priobčitve javnosti v okviru Direktive o avtorski pravici tako pojasnjeno, da priobčitev javnosti zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni na kraju izvora priobčitve.

- 203 Prav tega elementa fizičnega in neposrednega stika ni v primeru prenosa – na kraju, kot je gostišče – dela, ki se oddaja radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov javnosti, ki je na kraju tega prenosa, vendar ni na kraju izvora priobčitve v smislu uvodne izjave 23 Direktive o avtorski pravici, in sicer na kraju uprizoritve, ki se oddaja radiodifuzno (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE, točka 40).
- 204 Končno je treba ugotoviti, da je upoštevena pridobitnost „priobčitve“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE, točka 44).
- 205 V položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, ni sporno, da po eni strani lastnik opravi prenos del, ki se oddajajo radiodifuzno, v svojem gostišču, da bi imel od tega koristi, in da lahko po drugi strani ta prenos pritegne stranke, ki se zanimajo za tako prenesena dela. Zato zadevni prenos vpliva na obiskovanje tega lokala in končno na njegov poslovni izid.
- 206 Torej je zadevna priobčitev javnosti pridobitna.
- 207 Glede na vse zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive o avtorski pravici razlagati tako, da zajema prenos del, ki se oddajajo radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov strankam, ki so v gostišču.

5. Učinek Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju (sedmo vprašanje v zadevi C-403/08)

- 208 Predložitevno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali Direktiva o satelitskem radiodifuznem oddajanju vpliva na zakonitost dejanj reproduciranja, opravljenih v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu.
- 209 V zvezi s tem je treba spomniti, da Direktiva o satelitskem radiodifuznem oddajanju določa zgolj najnižjo raven uskladitve nekaterih vidikov varstva avtorske in sorodnih pravic v primeru priobčitve javnosti prek satelita ali kabelske retransmisije programov, ki izvirajo iz drugih držav članic. Vendar ta pravila za najnižjo raven uskladitve v nasprotju z Direktivo o avtorski pravici ne zagotavljajo elementov za ugotovitev zakonitosti dejanj reproduciranja, opravljenih v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu (glej po analogiji sodbo z dne 3. februarja 2000 v zadevi Egeda, C-293/98, Recueil, str. I-629, točki 25 in 26, in zgoraj navedeno sodbo SGAE, točka 30).
- 210 Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo o satelitskem radiodifuznem oddajanju razlagati tako, da ne vpliva na zakonitost dejanj reproduciranja, opravljenih v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu.

IV – Stroški

- 211 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Pojem „nedovoljena naprava“ v smislu člena 2(e) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 98/84/S z dne 20. novembra 1998 o pravnem varstvu storitev, ki temeljijo na pogojnem dostopu ali vključujejo pogojni dostop je treba razlagati tako, da ne zajema niti tujih dekodirnih naprav – ki omogočajo dostop do storitev satelitskega radiodifuznega oddajanja RTV-organizacije, se izdelujejo in tržijo z dovoljenjem te organizacije, vendar se proti njeni volji uporabljajo zunaj geografskega območja, za katero so bile izdane – niti tistih, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, niti naprav, ki se uporabljajo v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njihovo uporabo zgolj v zasebne namene.

2. Člen 3(2) Direktive 98/84 ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki preprečuje uporabo tujih dekodirnih naprav, vključno s tistimi, ki so bile pridobljene ali aktivirane z navedbo lažnega imena in naslova, ali tistimi, ki se uporabljajo v nasprotju s pogodbeno omejitvijo, ki omogoča njeno uporabo zgolj v zasebne namene, saj taka ureditev ne spada na usklajeno področje uporabe te direktive.

3. Člen 56 PDEU je treba razlagati tako, da
 - nasprotuje ureditvi države članice, ki prepoveduje uvoz, prodajo in uporabo v tej državi članici tujih dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do

kodirane storitve satelitskega radiodifuznega oddajanja, ki izvira iz druge države članice in vključuje vsebino, ki jo varuje ureditev prve države,

- **te ugotovitve ne ovrže niti okoliščina, da je bila tuja dekodirna naprava pridobljena ali aktivirana z navedbo lažne identitete in lažnega naslova z namenom zaobiti zadevno ozemeljsko omejitev, niti okoliščina, da se ta naprava uporablja v komercialne namene, čeprav se lahko uporablja le v zasebne namene.**

4. **Klavzule v pogodbi o izključni licenci, sklenjeni med imetnikom pravic intelektualne lastnine in RTV-organizacijo, pomenijo oviro za konkurenco, ki je prepovedana s členom 101 PDEU, saj tej organizaciji nalagajo obveznost, da ne dobavi dekodirnih naprav, ki omogočajo dostop do varovane vsebine tega imetnika za njeno uporabo zunaj ozemlja, ki ga pokriva ta licenčna pogodba.**
5. **Člen 2(a) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da je pravica do reproduciranja razširjena načasne odlomke del v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu, če ti odlomki vsebujejo nekatere elemente, ki so izraz lastne intelektualne stvaritve zadevnih avtorjev, pri čemer je treba preučiti celoto, sestavljeno iz odlomkov, ki se hkrati reproducirajo, da se preveri, ali vsebuje take elemente.**

- 6. Dejanja reproduciranja, kot so ta v zadevi C-403/08, opravljena v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu, izpolnjujejo pogoje, navedene v členu 5(1) Direktive 2001/29, in jih je zato mogoče izvesti brez dovoljenja imetnikov zadevnih avtorskih pravic.**

- 7. Pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 je treba razlagati tako, da zajema prenos del, ki se oddajajo radiodifuzno prek televizijskega zaslona in zvočnikov strankam, ki so v gostišču.**

- 8. Direktivo Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo je treba razlagati tako, da ne vpliva na zakonitost dejanj reproduciranja, opravljenih v pomnilniku satelitskega sprejemnika in na televizijskem zaslonu.**

Podpisi